

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR :
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR :
DEM. I. DOBRESCU
Primarul Municipiului București

COMITETUL DE REDACȚIE :

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov ; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat ; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat ; **Gr. Conduratu**, Avocat ; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București ; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat ; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris ; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov ; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat ; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat ; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat ; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia ; **C. Sipsom**, Profesor Universitar ; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat ; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar ; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat. **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE :

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare

S'a pus sub presă și apare la „CURIERUL JUDICIAR“ toate legile publicate în zilele acestea în Monitorul Oficial.

S U M A R

- *O dispoziție bună care devine rea*, de Eugen Petit ;
- *Protecția coproposorie. Exercițiul acțiunilor posesorii între coproprietari*, de avocatul Const. Teodorescu ;
- *Extractele de pe cererea de divorț și publicitatea lor*, de Consilierul Petre St. Stoica ;
- *Simple observații*, de judecătorul Hariton Udrea ;
- *Constatarea averilor la composoratele din Ardeal*, de judecătorul Iosif Jivan ;
- *Legea judecătorilor adnotată de Radu Em. Manolescu și Constantin Zotta. Recenzie* de Eugen Petit, consilier la Casație ;

JURISPRUDENȚA :

- Curtea de Casație s. I: *Natan Ușer cu Ministerul de Domenii* (Legea agrară. Dreptul de preemțiune al Statului. Procedura de urmat. Ordonanță de punere în posesie a Statului. Apel. Transformarea instanței în contencioasă. Valabilitate. Art. 32 din legea agrară și 81 din Regulament, art. 104 Pr. civilă) ;
- Idem: *Vasilica E. Chiriac cu Eufrosina Al. Cârlișea*. (Timbru. Netimbrare sau insuficientă timbrare a cererei introductive de instanță. Termen pentru completare. Amendă. Scutirea de amendă de către Ministerul de finanțe. Valabilitate. Art. 42 legea timbrului) ;
- Curtea de Apel Buc. s. III: *Const. Sfetea cu Ministerul public* (Detențiune preventivă. Munca prevenitului. Felul acestei munci. Calcularea pedepsei. Art. 41 din legea penitenciarelor din 1929) ;
- Trib. Ilfov s. III: *Al. Demetrescu de Silva cu Lucia Georghiu, Codreanu și alții* (Imobil dotal. Instreinare. Achizitori succesivi. Revocarea vânzării. Clauza de garanție din partea soților. Răspundere de urmările anulării actului față de achizitori succesivi. Art. 1255 c. civil.)

O DISPOZIȚIE BUNA CARE DEVINE REA

Când fostul ministru de justiție, Toma Stelian, a înseris în legea judecătorilor de ocol din 1908, obligarea tuturor magistraților a face un stagiu la țară, pentru a-i iniția în problemele rurale s'a gândit și la corolarul acestei măsuri. Anume, a dat puțința judecătorilor de ocol să înainteze pe loc.

Această dispoziție prezentă un îndoit avantaj.

Pentru magistrați mai întâi, cari departe de a fi sacrificați își puteau astfel desăvârși cariera, rămânând în acelaș post.

Apoi, pentru justițiabili țărani, aceștia având puțința de a dobândi astfel în viitor judecături buni, cu îndelungată experiență.

Sistemul avansărilor pe loc, din bunele intenții ale altor miniștri cari au urmat, s'a întins mai apoi la judecătoria de instrucție și procurori. Acești magistrați se puteau astfel specializa în delicatele lor funcțiuni, ceiace îi făceau cât mai defolos îndeplinirii atribuțiilor cu cari erau însărcinați.

Până aci deci să convenim că nu avem nimic de obiectat. Când însă acești magistrați avansați pe loc au început a fi transferați în alte funcții, cu păstrarea gradului dobândit, dispozițiile cari permiteau avansările pe loc au fost deturnate dela scopul lor.

Măsura adoptată de legiuitor, din bună eum era la început, a devenit rea.

Iată pe X., procuror, înaintat pe loc la gradul de președinte. Legea a permis această excepție, pentru ca justițiabilii să poată dobândi un bun procuror, specializat în parchet printr'o experiență mai îndelungată, și fără ca totuși cariera acestui magistrat să fie sacrificată.

Când însă X., procurorul cu grad de președinte, trece în vre-un tribunal ca judecător de ședință, sub nici un cuvânt el nu mai poate păstra gradul dobândit, numai în parchet și pentru parchet. De altminteri bun procuror, poate un slab judecător de ședință.

Căci, cum arătam, acest grad nu i s'a acordat numai ca un beneficiu personal, dar mai ales în interesul unei cât mai desăvârșite specializări, într'o anumită funcție din magistratură.

Dintr'un abuz, s'a mers în altul mai mare, începutul a fost numai greu.

Astfel menținerea gradului devine revoltătoare, contrariind cel mai elementar bun simț, când vedem magistrați cu grade *efectiv* înalte, solicitând funcții inferioare, cu condiția a li se respecta gradul dobândit. De ex. un consilier al Curței de apel din..., care cere a trece judecător de ocol în alt oraș, unde are interese personale, menținându-i-se gradul de consilier.

Cu modul acesta, curând magistratura întregă nu va mai fi alcătuită decât din grade superioare. Ca și cum am avea o armată compusă numai din mareașali.

Este încă una dintre cauzele cari alături de unele *asimilări* din ultimul timp, au făcut ca gradele să se deprecieze, bugetul să se încreare, iar opinia publică să rădă la început, pentru ca apoi să se revolte.

Ceiace, trebuie să recunoaștem, are dreptate.

Mare merit va avea ministrul care ar putea izbui să puie lucrurile la punct și pe fiecare magistrat la locul lui.

EUGEN PETIT

Consilier la Inalta Curte de Casație

Protecția coposesorie

Exercițiul acțiunilor posesorii între coproprietari

1. În anul 1877, un număr de 238 locuitori din satul Peresecina, județul Orhei, cumpără, cu prețul unitar de 60 ruble argint, 243 desetine de pământ și anume: 88 locuitori câte $\frac{1}{2}$ deset.; 112 câte 1; 21 câte $\frac{1}{2}$; 9 câte 2; 3 câte 3; unul 10 și unul 11.

Din cele 243 des., 5 erau pământ neproductiv: loc pietros, pus mai târziu în valoare sub formă de varniță (*fabrică de var*). La împărțeală, pământul neproductiv a rămas în indiviziune, distribuindu-se între cumpărători numai pământul cultivabil.

Fiecare cumpărător a primit, în proprietate individuală, cu 50 st. p. mai puțin de fiecare desetină. Astfel, cel cu 11 desetine a primit 10 desetine 1850 st. p. la câmp și a rămas cu 550 st. p. în varniță; cel cu $\frac{1}{2}$ desetine a primit 1 deset, 1125 st. p. la câmp și a rămas cu 75 st. p. în varniță; etc.

Cota parte rămasă în varniță de fiecare cumpărător se reprezintă deci printr'o fracțiune ordinară, având ca numitor suprafața de pământ cumpărată în totul de toți la un loc, (243), iar ca numărător suprafața cumpărată de fiecare în parte (11, 10, 3, 2, 1, $\frac{1}{2}$), adică: $\frac{11}{243}$; $\frac{10}{243}$; $\frac{3}{243}$; $\frac{2}{243}$; $\frac{1.5}{243}$; $\frac{1}{243}$; $\frac{0.5}{243}$.

Sau, considerând venitul, pe care să-l presupunem a fi 500.000 lei; 2057 înmulțit pe rând cu 11, 10, 3, 2, $\frac{1}{2}$, 1, $\frac{1}{2}$, adică: 22627; 20570; 6171; 4114; 3085.5; 2057; 1028.5 (2057 = 500.000 : 243).

La 23 Aprilie 1930, trei exploatare de cariere de piatră pun mâna pe varniță, exploatând-o. Pretind că au un contract de arendă încheiat cu 209 din cei 238 coproprietari.

Ce măsură poate lua restul de 29?

Coposesiunea celor 29 este ea tulburată de cei 209?

Este tulburată ea și de cei 3 exploatare, ca precariști ai acestora?

Cei 29 coproprietari — cumpărători pot ei chema în judecată posesorie pe ceilalți 209 și pe cei 3 precariști ai lor?

Sau, în mod schematic (29 = Primus; 209 = Secundus; 3 = Tertius; Primus — Secundus = raport de coproprietate; Secundus — Tertius = raport de locație). poate oare Primus chema în judecată posesorie pe Secundus și pe Tertius? Ce va cere el judecății să hotărască în privința lui Secundus? Ce, în privința lui Tertius?

Chestiunea s'a pus în fața judecătoriei ocol rural Peresecina, județul Orhei, care, prin cartea de judecată No. 109 din 4 August 1930, a admis acțiunea și în principiu și în fond, obligând pe:

1. Secundus să-și restrângă pretențiunile în limita folosinței varniței în comun cu Primus;

2. Tertius să delese varnița în folosința lui Primus în comun cu secundus.

Ce valoare juridică are această soluție?

Ne vom ocupa mai întâiu în scurt de coproprietate și coposesiune, după care vom cerceta amănunțit dreptul pozitiv, jurisprudența și doctrina cu privire la protecția coposesorie între codevălmași.

Asupra chestiunilor preliminare ne vom orienta în special după: *H. Capitant, Cours de droit civil approfondi sur l'indivision*, ținut la Facultatea de Drept din Paris, în anul 1927—1928 și *A. Ionasco, La copropriété d'un bien*, 1930, teză de doctorat lucrată sub direcția celui dintâiu.

II. *Coproprietatea*. Ceea ce deosebește fundamental coproprietatea de proprietate este conținutul, sânt prerogativele.

Proprietatea este dreptul care conține numărul cel mai important de prerogative și anume: facultatea de a uza de lucru, jus utendi; de a-i culege fructele, jus fructu, și de a-l consuma și distruge, jus abutendi; și pe lângă aceste puteri materiale, dreptul de a dispune juridicește de lucru: transmitând altuia toate aceste prerogative; sau, pe timp mărginit, parte din ele; sau trăgându-și credit din lucru. Toate aceste prerogative, proprietarul le exercită după cum îi dictează interesele, cu singura mărginire adusă prin legile de ordine publică.

Coproprietatea, dimoptrivă, conține un număr vădit mai puțin important de prerogative și anume: dreptul de a uza de lucru în măsura compatibilă cu dreptul egal al celorlalți titulari; dreptul la o cotă-parte din fructe determinată în proporție cu dreptul fiecăruia față de tot; dreptul de a cere împărțeala lucrului indiviz sau al prețului de înstrăinare; dreptul de a contribui la formarea voinței unanime, singura care poate ordona îndeplinirea actelor de administrație și de dispoziție, facultatea de a dispune juridicește de dreptul de coproprietate, transmitându-l altuia sau ipotecându-l (Ionasco, p. 10 după Capitant, p. 16—17).

Accentuând asupra laturei active, Ionasco numește „drept de a contribui la formarea voinței unanime” ceea ce doctrina curentă, inclusiv Capitant, numește, după Romani, „*jus prohibendi*”. (In re enim pari potioem causam esse *prohibentis* constat: L. 28 in medio, Dig. Communi dividundo, 10, 3), adică dreptul de a se opune la îndeplinirea actelor de administrație încercate de un coproprietar fără consimțământul său de alt coproprietar asupra aceluiaș bun indiviz.

Din cele mai sus expuse, rezultă că proprietatea este un drept *absolut, exclusiv și perpetuu*, pe când coproprietatea, un drept *limitat, concurent și vremelnic*. (Ibidem, p. 272).

Coproprietatea este un *drept real sui generis* (Ibidem, p. 270 și 274).

III. *Coposesiunea*. După cum posesiunea este manifestarea concretă a proprietății, tot așa și coposesiunea

este manifestarea concretă a coproprietății (Siesse, Contribution à l'étude de la communauté d'héritiers en droit comparé, 1922, p. 187 citat de Ionaseo, p. 86). Animus în materie de a ne comporta ca titulari ai dreptului, ale cărei prerogativele exercităm, la coposesiune, animus este *voînța de a ne comporta ca coproprietari (animus condomini)*, după cum la posesiune, animus este voînța de a ne comporta ca proprietari. (Ionasco, p. 85).

Dreptul de proprietate poate fi posedat, dar nu, coposedat; dreptul de coproprietate poate fi coposedat, dar nu, posedat.

După cum posesiunea prelungită duce la proprietate, tot așa și coposesiunea prelungită poate duce la coproprietate (Cas. civ. fr. 22 Octombrie 1924, 666).

IV. Apărarea coposesiunii în Franța și în Italia

A. În ce privește exercițiul acțiunilor posesorii de către *coposessori contra terților*. Și în Franța și în Italia, coposessori au necontestat dreptul la acțiunile posesorii contra terților.

B. În ce privește exercițiul acțiunilor posesorii *între coproprietari*:

1. În Franța. Istoria jurisprudenței cunoaște trei faze:

a) *Prima* (Cas. civ. 6 April 1824; S. 1824, 1, 281). Jurisprudența nu acordă aceste acțiuni decât dacă posesiunea este exclusivă.

b) *A doua fază* (Cas. civ. 19 Noembrie 1828; S. 1829, 1, 110; — Cas. req. 14 Noembrie 1832; S. 1832, 1, 818). Jurisprudența acordă coposessorilor acțiunile posesorii, ori de câte ori unul din ei este împiedecat de ceilalți să se folosească de lucrul comun.

c) *A treia fază*: (Cas. req. 11 Iunie 1844; D. 1844, 1, 262; — Cas. civ. 7 April 1875; D. 1875, 1, 381; — Cas. req. 14 Februarie 1876; D. 1877, 1, 327; — Trib. de paix de Vouvray, 8 Decembrie 1904; D. 1905, 5, 15; — Cas. civ. 16 Decembrie 1919; D. 1919, 4, 120; — Trib. Semur en Brionnais, 27 April 1927; D. H. 189, 362). Jurisprudența începe prin a mărgini exercițiul acestor acțiuni, sfârșind prin a nu le acorda în prezent de *ex. dacă este vorba de acte de apropierea exclusivă în folosul unuia dintre coproprietari; sau de acte, cari au ca urmare directă o restrângere nejustificată a drepturilor de folosință a celorlalți coproprietari*.

2. În Italia. Jurisprudența admite unanim posibilitatea acțiunilor posesorii între codevălmași, întemeindu-se pe ideea de *schimbare a stării anterioare, de inovare*. (Luzzatto. La Comproprietà nel diritto italiano et Nuovi studii, 1908—1809, vol. I, No. 50).

V. Apărarea coposesiunii la noi. Bogate referințe se găsesc în Nicolae I. Rădulescu. *Acțiunile posesorii în Dreptul României Intregite, 1928*.

În prezent, de acțiunile posesorii se ocupă la noi art. 31 și 32 din legea judecătorilor de ocoale dela 30 Decembrie 1907.

Art. 31 cuprinde două situațiuni și anume:

A. Când turburarea sau deposedarea s'a făcut *fără violență sau forță* (acțiunea în complângere). În acest caz, condițiunile de exercitare a acțiunii sunt următoarele:

1. Să nu fi trecut încă un an dela turburare sau deposedare;

2. Reclamantul să probeze că înainte de această epocă, el a posedat cel puțin an; și

3. Posesiunea lui să intre în prevederile art. 1846 și 1847 cod civ.

B. Când turburarea sau deposedarea s'a făcut cu violență sau forță (acțiunea în reintegrare). În cazul acesta, reclamantului nu i se cere să facă decât proba

prevăzută la No. 1, fiind dispensat de a face probele prevăzute la No. 2 și 3.

Art. 31 reproduce art. 60 din legea dela 1 Iunie 1896.

Acesta reproduce art. 12 din legea dela 3 Martie 1894, cu suprimarea, pe motiv de inutilitate, a dispozițiunii No. 1, („Să fie vorba de chestiuni de imobile sau drepturi imobiliare susceptibile de prescripție”).

Aceasta înlocuise dispozițiunea No. 2, art. 56 din legea dela 9 Martie 1879 prin traducerea art. 4 din legea belgiană dela 25 Martie 1876.

În sfârșit, sus zisa dispozițiune reproduc dispozițiunea No. 2, art. 5 din Codul de procedură civilă dela 1865.

Art. 4 din legea belgiană dela 25 Martie 1876 este de origină franceză.

Deci, soluțiunile admise de jurisprudența franceză sânt susceptibile de a fi primite și în dreptul nostru. (Cp. Rădulescu, op. cit. p. 51).

Majoritatea jurisprudenței noastre se pronunță *pe-ntru* admisibilitatea acțiunilor posesorii între codevălmași și anume: Cas. I; Dreptul, 1888, No. 4; — Cas. I; No. 10 din 18 Ianuarie 1899; Buletin, 1899, p. 8 și *Curierul Judiciar*, 1899, p. 4; — Cas. I, No. 86/1900; Buletin, 1900, p. 181; — Trib. Iași, 10 Noembrie 1907, cu nota de Dimitrie Alexandrescu; Dreptul, 1908, pag. 79; — Cas. I; Dreptul 1909, No. 18; — Cas. I; dec. 131 din 1914; *Curierul Judiciar*, 1914, No. 51; — Cas. I; 20 Martie 1925, cu notă de Alexandru Cerban; Pandectele Române, 1927, part. I, pag. 14; — Jud. oc. Herța, No. 75 din 9 Februarie 1925; *Jurisprudența Generală*, 1925, sp. 547; — Trib. Ilfov, S. IV 1379/1925, nepublicată; — Cas. I, dec. 3674 din 12 Octombrie 1926; *Jurisprudența Generală*, 1926, speța 1879.

Sânt și jurisprudențe *contrare*, mai ales cărți de judecată date sub influența lui *Corneliu Botcz. Noul codice de ședință al judecătorului de ocol*, vol. I, pag. 325 și vol. II, p. 188. Aceeaș opinie o are și *Petre Vasilescu. Au coproprietarii exercițiul acțiunilor posesorii?* (*Curierul Judiciar*, 1908, No. 54).

VI. *Critica tezei inadmisibilității acțiunilor posesorii între codevălmași*. C. Botez refuză codevălmașilor acțiunile posesorii pe motiv că posesiunea acestora nu întrunește condițiunile art. 1847 cod. civ., fiind precară, precum rezultă, după el, din art. 1853 cod. civ. În ce privește acest articol, Botez se gândește evident la alineatul 2, al cărui cuprins este următorul: „Actele ce exercităm asupra unui lucru comun, în puterea destinațiunii legale a aceluia, nu constituie o posesiune sub nume de proprietar”.

Să examinăm mai de aproape textul român, ca redacție, în raport cu dreptul francez.

Art. 1847 statuează: „Ca să se poată prescrie se cere o posesiune continuă, neîntreruptă, publică și *sub nume de proprietar*, după cum se explică în următoarele articole”.

Propozițiunea „după cum se explică în următoarele articole” se referă evident și la art. 1853.

Ori, acest articol nu face decât să *explice* expresiunea „sub nume de proprietar” din articolul anterior.

În adevăr, iată care îi este, în realitate, cuprinsul: „Nu constituie o posesiune *sub nume de proprietar*: „a) Actele ce exercităm asupra unui lucru al altuia, sub nume precar, adică în calitate de: locatari, depozitari, uzufructuari, etc.;

„b) Actele ce exercităm asupra unui lucru comun, în puterea destinațiunii legale a aceluia;

„c) Actele ce exercităm asupra unui lucru al altuia, prin simpla îngăduință a proprietarului”.

Este de remarcat că situațiunile dela literile *a* și *c* au notă comună: „Actele ce exercităm asupra unui lucru *al altuia*”.

Intrebarea este: propozițiunea „actele ce exercităm asupra unui lucru comun” (situația dela litera *b*) se referă ea la un lucru *al nostru* („comun”), sau tot la un lucru *al altuia*?

Răspunsul ni-l dă, complect satisfăcător, comparația între textul român și dreptul francez.

Aliniatul 1 din art. 1853 este alcătuit din două părți:

1° Actele ce exercităm asupra unui lucru al altuia, sub nume precar, adică în calitate de: locatari, depozitari, uzufructuari, etc., nu constituiesc...” și

2° Actele ce exercităm asupra unui lucru comun, în puterea destinațiunii legale a aceluia, nu constituiesc...”.

Prima parte nu este decât art. 2236, cod. civ. fr. tradus cu oarecari modificări, cari sânt, pentru demonstrația noastră, indiferent.

A doua este un *adans* făcut de legiuitorul român.

Spre a stabili pentru ce și de unde au luat autorii codului nostru ideile din acest *adans*, să ducem comparația mai departe.

Aliniatul 2, art. 1853, nu este decât art. 2232 cod. civ. fr. tradus cu oarecari modificări, dintre cari una interesează demonstrația noastră.

Această modificare constă în *suprimarea* cuvintelor: „Les actes de pure faculté”.

Nu este oare nici o legătură între *suprimarea* aceasta și acel *adans*?

Să ne raportăm și la doctrina franceză curentă pe vremea întocmirii codului nostru civil.

Iată un fragment caracteristic din *Marcadé, Prescription*, No. 103, pag. 126—127.

„Se numește folosință de *pură facultate* aceea, pe care o exercităm, nu în virtutea unui drept al nostru propriu, ci în virtutea destinației lucrului, care aparține tuturor sau mai mulți și ca membri ai *universalității*, care este stăpână. Astfel, de exemplu, trecerea ce exercit pe un drum, scoaterea apei dintr'o fântână publică, pășunarea vitelor pe imașul comunal, etc. Aceste acte nefiind îndeplinite de mine cu titlul de proprietar exclusiv, nu pot, oricât de mult timp le-aș exercita, să treacă lucrul domeniului public în domeniul meu privat”.

Se vede clar că autorii codului nostru au suprimat din art. 2232 cod. civ. fr. cuvintele: „Les actes de pure faculté” ori pentru că alcătuiseră, ori pentru ca să alcătuească partea 2-a din aliniatul 1 a art. 1853 cod. civ. român.

Așa dar, și în situațiunea dela litera *b* se vorbește tot despre „actele ce exercităm asupra unui lucru *al altuia*”, iar nu *al nostru* (comun), adică al acelora, cari exercită acele acte asupra lui. Nu este vorba de lucru comun în sens de coproprietate, ci pur și simplu, de „lucrul domeniului public”.

Asupra chestiunii, N. Rădulescu (op. cit. pag. 162) se mulțumește să afirme numai atât: „...acest aliniat nu se referă la posesiunea comună, ci la bunurile din domeniul public...”, notând: „în acest sens Trib. Ilfov S. IV, sentința civilă 1379/1925 nepublicată”.

D. Alexandrescu, explicând art. 1853 cod. civ. rom. în comparație cu art. 2232, cod. civ. fr., găsiseră inexplicabilă *suprimarea* cuvintelor „Les actes de pure faculté” Tomul XI, pag. 124).

Putem deci afirma hotărât, ca încheiere a dezvoltărilor de mai sus că art. 1853 nu constituie nici pe de parte o piedică la admisibilitatea acțiunilor posesorii între codevălmași, după cum îl considerase C. Botez.

VII. Piedecă nu poate fi nici art. 1847 cod. civ. rom.

la care trimit art. 31 No. 3 din legea judecătoriilor de ocoale.

Este drept că, după textele acestea, acțiunile posesorii sânt inadmisibile dacă posesiunea nu întrunește și condiția de a fi exercitată „sub nume de proprietar”.

Dar expresiunea „sub nume de proprietar” nu poate fi luată tale quale, înțeleasă terre-à-terre.

Pe bază de jurisprudență, doctrina a stabilit *principiul că acțiunile posesorii aparțin tuturor posesorilor turburați în folosința unui drept real imobiliar susceptibil de a fi dobândit prin prescripție*.

Astfel, cu tot art. 1853, care stabilește că „actele ce exercităm asupra unui lucru al altuia sub nume precar... nu constituiesc o posesiune sub nume de proprietar”, cu toate că, printre exemplele de precariști, cari ni se dau, figurează și *uzufructuarul*, și cu tot art. 554, care obligă pe uzufructuarul deposedat de bunul nudului proprietar să-l anunțe despre deposedare, totuși el are exercițiul acțiunilor posesorii, și le are chiar, și în contra acestuia (Cas. I, dec. 591/1915; *Jurisprudența Română*, 1916, pag. 221; — Cas. I, dec. 19 din 9 Ianuarie 1923; *Jurisprudența Generală*, 1923, speța 1078; *Pandectele săptămânale*, 1925, pag. 411; — Trib. Constanța, S. I, No. 316 din 22 Octombrie 1925, *Justiția Dobrogei*, 1925, No. 10; *Pandectele Române*, 1924, partea III, pag. 657).

Uzufructuarul este precarist numai față de nudul proprietar în ce privește nuda proprietate; este însă posesor *proprio nomine* al uzufructului ca titular al *dreptului real* de uzufruct.

Deasemeni au exercițiul acțiunilor posesorii: *uzuarul* (Cas. civ. 15 Februarie 1926; *Gazette du Palais*, 1926, 1. 639), *abitatorul*, *embaticarul*, *creditorul anticrezist* (D. Alexandrescu, tomul X, pag. 397 și 308).

În aceste condițiuni, este firească întrebarea: de ce s'ar refuza coproprietarilor acțiunile posesorii?! Coproprietatea nu este și ea un drept real?! Coposesorul nu exercită și el *proprio nomine* coposesiunea ca titular al dreptului real de coproprietate?!

VIII. Rămâne a cerceta chestiunea și din *punct de vedere al uzurpatorului*: cazul când cel ce turbură coposesiunea unui coproprietar este un alt coproprietar al lucrului comun; cazul turburărilor de coposesiune între coposesori, între coproprietari între codevălmași.

Fie Primus și Secundus coproprietari ai lucrului comun X; X—S, coposesiunea lui Primus; X—P, coposesiunea lui Secundus.

Față de terți, coproprietatea și coposesiunea se înfățișează ca proprietate și posesiune.

Coproprietatea și coposesiunea se înfățișează ca atare numai între coproprietari și coposesori.

Chestiunea admisibilității acțiunilor posesorii în interesul codevălmașilor față de terți nu prezintă dificultăți, pentru că se reduce la principiile și se rezolvă prin ajutorul textelor dela proprietatea individuală.

Numai turburarea între coposesori prezintă oarecari dificultăți, de aceea unii se pronunță contra admisibilității acțiunilor posesorii între codevălmași. În loc să suprimăm sau să atenueze dificultățile, fug de ele, desarmând pe deposedați și încurajând pe uzurpatori, făcând să piară dreptul și să birue forța.

Justiția însă nu trebuie să dea înapoi în fața dificultăților.

Să încercăm a le suprima.

Între doi coposesori asupra aceluiaș lucru, când unul turbură coposesiunea celuilalt, însemnează că uzurpatorul față de cel deposedat se prezintă ca po-

sesor și proprietar cu *excluderea acestuia* din *coposesiunea* lui.

Cu alte cuvinte, uzurpatorul *exclde* pe cel depozitat din coposesiunea acestuia, iar acesta tinde să *excludă* din această a sa coposesiune pe uzurpator.

Primus acaparează *dreptul* lui secundus. Secundus tinde ca Primus să revină asupra acestei acaparări a *dreptului* său. In limitele acestui drept al său, Secundus se prezintă față de Primus ca posesor și proprietar cu *excluderea* acestuia.

Deci, *teoretic*, și turburarea între codevălmași se poate reduce la principiile și rezolvi cu ajutorul textelor dela proprietatea individuală.

IX. Să vedem, *practic*, cum stăm.

Ce are deposedatul a cere justiției să oblige pe uzurpator?

In materie de proprietate *individuală*, deposedatul cere justiției să oblige pe uzurpator să delese în mâna sa, în *plină* posesiune, acel bun.

In materie de coproprietate de proprietate *plurală*, codevălmașul deposedat de un alt codevălmaș nu poate cere justiției să oblige pe uzurpator să delese în mâna sa acel bun cu excluderea acestuia, ci numai ca aceasta să-și *restrângă* posesiunea în *marginile folosirii lucrului indiviz împreună cu însuși cel deposedat* în proporție cu drepturile respective de coproprietate ale amândurora.

Când o asemenea hotărâre are a se executa șilit, codevălmașul uzurpator nu este *scos* cu totul din bunul comun, spre a fi *pus* în locul lui cu totul, codevălmașul deposedat, ci acesta este *pus* în posesiune *alături și la un loc* cu celălalt.

Astfel se ajunge la *restabilirea stării anterioare*, care constituie scopul acțiunilor posesorii și în materie de proprietate plurală ca și în materie de proprietate individuală.

X. *Ce are codevălmașul deposedat a cere justiției să oblige pe precaristii codevălmașului uzurpator?*

Obligând justiția pe codevălmașul uzurpator să-și restrângă posesiunea în limitele coposesiunii, care îi concretizează dreptul său de coproprietate, dacă este posibil ca precaristul acestuia să exercite asupra lucrului indiviz, acte compatibile cu o coposesiune astfel restrânsă, atunci ea îl va obliga și pe el la această restrângere.

In caz contrar, cum e în speță: exploatarea fabricicii de var, justiția îl va obliga să delese bunul indiviz *în totul* în mâna codevălmașului deposedat *împreună și la un loc* cu codevălmașul uzurpator.

Căci, și în materie de proprietate plurală ca și în materie de proprietate individuală își găsește aplicare principiul că restabilirea stării anterioare nu poate avea nici o *eficacitate*, dacă autorul material al faptului nu este pus în imposibilitate de a-l repeta (cf. Cas. I, dec. 88/1926; *Jurisprudența Generală*, 1926, speța No. 868).

CONCLUZIUNE

După legea judecătoriilor de ocoale din 1907 și sub regimul codului civil dela 1864 (regimul vechiului Regat și în limitele extinderii lui), sânt perfect *admisibile* în principiu *acțiunile posesorii între coproprietari* (codevălmași).

CONST. TEODORESCU
Avocat — Chișinău

EFECTELE DE PE CEREREA DE DIVORT ȘI PUBLICITATEA LOR

Am în fața mea câteva din publicațiunile diferitelor grefe ale Tribunalului, inserate, după cum se menționează într'unele, conform art. 285 c. civ. și menite să facă cunoscută intentarea unei acțiuni de despărțenie.

Din examinarea lor sumară rezultă că grefele nu cunosc însă dispozițiunile art. 285 c. civ., în ce privește „conținutul extrasului petițiunii de intentarea acțiunii de divorț”.

Legiuitorul din 1906, a admis, în interesul copiilor, a și în caz de despărțenie pentru cauză determinată, asemenea cazului de despărțenie prin consimțământ mutual, ca o parte din averea soțului vinovat, să devie proprietatea copiilor.

Pentru a li se asigura această proprietate, asupra căreia au dreptul chiar din ziua celei dintâi declarațiuni de despărțenie, art. 285 c. civ. în noua lui redacție, impune grefei tribunalului oarecari obligațiuni.

Grefa tribunalului va trebui să alcătuiască un extract de pe cererea de divorț, pe care să-l afișeze în sala ședințelor, la ușa tribunalului, la primăria domiciliului soților și la camera de comerț.

Acest extract va cuprinde:

1. Data cererei, adică ziua, luna și anul.
2. Numele, pronumele, profesia și locuința soților: cine cere divorțul; dacă sunt copii din căsătorie.
3. Mențiune despre estimățiunea averii soțului părât (presupus ca vinovat) pe care trebuie să o facă în mod amănunțit soțul reclamant, în cererea de divorț.

Acest extract se va publica, cu cheltuiala soțului reclamant, în Monitorul Oficial și într-unul din jurnalele din București, ce se va hotărâ de președinte.

Măsura aceasta, a întocmirii extractului și a publicității, este hotărât, luată în interesul copiilor, spre a le conserva drepturile pecuniare. (Casatia II, 29 Sept. 1910 B. p. 1241, cit. Hamangiu, c. civ. adn. sub art. 285) deșteptând pe terți, prevenind contractările asupra averii soților. Este menită deci să evite acțiunea în nulitatea actelor prejudiciabile copiilor sau terților de bună credință. (Casatia I, Dec. 16 din 1923, cit. Hamangiu, c. civ. adnot. sub art. 285). În practică această dispoziție a art. 285 c. c. se aplică în litera și spiritul lui?

Conțin extractele alcătuite de grefe, mențiunile indicate de legiuitor, singurele menite să și ajungă publicității scopul?

In genere, președintele tribunalului, astăzi nu mai indică jurnalul în care să se facă publicațiunea extractului. Prin încheierea ce face conform art. 249 se mulțumește să recomande grefei, să îndeplinească dispozițiunile art. 285 codul civil.

Dar cum îndeplinește grefa recomandarea președintelui?

Grefa consideră extractele de pe acțiunile de divorț, ca ceva fără importanță: le lasă pe seama practicanților.

Se ignorează că legiuitorul le dă atâta însemnătate, încât obligă pe judecător să constate în referatul ce va face conf. art. 221 c. civ. că au fost îndeplinite măsurile de afișare și publicare (art. 285 c. civ.).

Practicanții le întocmesc la... stăruință, uitând însă a le îndruma pentru afișare.

Dacă partea nu a stăruit, nu s'a interesat, ajungem

la ziua fixată pentru împăcăciuire, fără întocmirea extractului, fără afişarea și publicarea lui, judecătorul fiind obligat să constate aceasta.

S'a ajuns chiar la „admiterea în principiu”, fără să se fi făcut formele de publicitate a extractului. Din această cauză unele complete de judecată, nu admit acțiunea ci amân admiterea ei până la facerea dovezei publicității; altele, socotind publicitatea extractelor, ca o banalitate, pronunță admiterea acțiunii în principiu, ordonând totuși grefei publicarea și afişarea extractelor.

Cunosc cazuri, când în ziua ce fusese fixată pentru judecata definitivă, nu s'a putut face pronunțarea deciziei, pentru că „grefa” constatase neîndeplinirea cerințelor art. 285 c. civ. În dosarele în care partea reclamantă se servea de act de paupertate, amânarea era obișnuită, din cauza neînserării extractului în Monitorul Oficial, până acum câțva timp.

Despre afişarea extractului în sala de ședință, nu mai vorbesc. Nu am văzut nicăieri, așa ceva.

Trecem acum la examinarea cuprinsului extractului.

El nu este alcătuit cum cere legea. Nu se va ajunge deci scopul urmărit de legiuitor.

În adevăr, mai niciodată nu este individualizat, în extract, soțul pârât, prin elementele indicate de art. 285, prin *nume, pronume, profesiune și domiciliu*, deasemenea nu se arată *profesiunea*, adesea nici *domiciliul*, soțului reclamant. Se lasă astfel joc confuziei, ce profită soțului de rea credință.

Data introducerii cererii de despărțenie nu este indicată decât prin an, câteodată și prin lună și foarte rare ori și prin zi.

În majoritatea cazurilor, nu se arată în extracte, dacă soțul pârât *are sau nu avere*, deși averea este aceia ce a provocat dispozițiunile de publicitate de cari ne ocupăm.

Atunci când se arată că „soțul pârât are avere”, aceasta nu este individualizată, identificată, prin arătarea, locului, străzii, suprafeței, etc. și nici odată nu se arată estimățiunea averii.

Va să zică, partea cheltuește cu publicarea extractului, dar acest extract nu are folos practic, căci nu cuprinzând elementele necesare pentru identificarea părților și a averii, contractările asupra averii soților, nu vor fi evitate. Și mai târziu copiii, vor fi nevoiți să se judece ani întregi, cu seria de achizitori, spre a și valorifica dreptul.

Nu se poate, din cauza neîndeplinirii cerințelor art. 285 c. civ., cere nulitatea acțiunii de despărțenie, sau decide pierderea dreptului copiilor, asupra averii soțului vinovat.

Singura măsură constă în acțiunea disciplinară deschisă contra greșierului vinovat, cât și în acțiunea în daune, contra aceluiași. (Casatia II, Dec. 94 din 17 Aprilie 1912 B., p. 788; *Curierul Judiciar* 42 din 912, cit. *Hamangiu* C. civ. adn. art. 285).

Ambele acestea sunt însă fără de efect practic, mai ales când nu mai există acel greșier. Sau dacă există, ar fi insolubil, sau au trecut prea mulți ani, peste capul lui, dela comiterea faptului.

Ce este atunci de făcut ?

Cum să se evite nealcătuirea extractelor altfel decum o cere legea și nepublicarea lor la timp?

Ne permitem a crede că printr'o puțină atenție a tribunalului ce va cerceta acțiunea de divorț,

Uzând de prerogativa ce i se dă de art. 222 c. civ., tribunalul constatând, din raportul judecătorului în-

toenit conform art. 221 c. civ., că nu s'a îndeplinit cerințele art. 285, prin redactarea extractului, așa cum se arată acolo sau că nu s'a afișat ori nu s'a publicat, va suspenda permisiunea de a se face citațiunile. Se înțelege că va lua în același timp și de astă dată cu folos, măsuri disciplinare contra greșierului ignorant sau neglijent.

Dobândirea acestei atențiuni a tribunalelor, am urmărit-o prin rândurile de față. Și așa fi foarte mulțumit, dacă așa reuși.

PETRE STOICA

Consilier al Comitetului local
de revizuire — Cernăuți

SIMPLE OBSERVAȚII

Nu știm dacă vom avea unificarea codurilor în curând.

Sunt dispozițiuni însă d'n legile noastre, care nu mai pot să dănuiască. O modificare a lor se impune. Jurisprudența nu poate să facă acest lucru. Având un caracter de dispozițiuni precise, numai legiuitorul poate să le schimbe.

O dispoziție, care trebuie să aibă această soartă, este aceea a art. 780 cod. com.

După art. 780 c. com., verificarea tardivă a creanțelor este în sarcina creditorului, care cere verificarea creanțelor. La verificare se înștiințează toți creditorii falitului, prin scrisori recomandate. Cheltuielile acestea sunt în sarcina creditorului, care a cerut verificarea.

Măsura aceasta face ca în falimentele, unde sunt mulți creditori de citat, o verificare tardivă să nu se mai poată face.

Un exemplu se vede la Tribunalul Ilfov.

În falimentul Băncii Franco-Române sunt aproape cinci mii de creditori verificați. Într'o verificare tardivă, toți acești creditorii trebuiesc citați prin scrisori recomandate. S'au produs în acest faliment câteva cereri de verificare tardivă. Nu s'au depus însă cheltuielile, pentru scrisorile recomandate. Cheltuielile acestea sunt prea mari. Din cauza aceasta creditorii se văd în neputință de a și verifica tardiv creanțele lor.

Față de situații de felul acesta, este necesară intervenția legiuitorului.

Verificarea tardivă ar trebui dată în căderea Tribunalului. Creditorul care cere verificarea va cita pe judecătorul sindic și pe falit în fața Tribunalului. Înștiințarea aceasta se va afișa și la usa Tribunalului și publică în Monitorul Oficial, pentru ca și alți creditori să ia cunoștință de ea. Aceștia vor interveni în instanță, dacă vor găsi necesar să intervină. Cheltuielile cu citarea și publicarea în Monitorul Oficial le va suporta creditorul, care cere verificarea. Cheltuielile acestea însă se pot suporta.

Concluzia deci, este aceea a intervenției legislative în această materie.

HARITON UDREA
Jude Trib. Ilfov

CONSTATAREA AVERILOR ROMÂNEȘTI LA COMPOSESORATELE DIN ARDEAL

La composesoratele de pădure și pășune din Ardeal ¹⁾, au drepturi, în afară de competențele fiecărui membru, și bisericile și școalele tuturor confesiunilor din Ardeal.

Iniințarea acestor drepturi își are originea în formațiunea însăși a composesoratelor. În timpul regimului urbarial, existent în Ardeal între nobil și iobagiul său, din anul 1836, prin ordonanța publică (**urberi nyilt parancs**) s'a dispus ca din pădurile nobilului să se separe păduri destinate exclusiv pentru satisfacerea nevoilor de lemne ale iobagilor. Prin **legea VI din 1836** s'au reglementat normele după cari cineva poate avea și în ce măsură drepturi la aceste păduri separate. Astfel art. 4 al acestei legi a dispus să se atribue o fâșie corespunzătoare pentru satisfacerea nevoilor de lemne din pădure și confesiunilor, fără considerare de religie precum și învățătorilor. Astfel s'au dat drepturi la lemne tuturor confesiunilor, afară de confesiunea izraelită. De aci au luat naștere dejă, de atunci drepturile preoților și învățătorilor.

În anul 1871, **prin legea LV art. 13—14 și art. 39 din legea XXXVIII**, anul 1868 s'au confirmat aceste drepturi.

Composesoratele acestea după comasare prin **legile XII din 1894 și XIX din 1898** și au câștigat o formă de organizare proprie. Dela acea dată și până la izbucnirea războiului mondial n'au mai survenit nici o schimbare în organizațiunea composesoratelor, deoarece autoritățile foste dominante, deși au căutat să încurajeze formarea composesoratului, totuși jurisprudența din Ardeal a esitat ca să recunoască ca persoana juridică comunitatea de coproprietari adică composesoratele.

Averea composesoratului mai în toate comunele. (în cari s'au făcut comasarea), a fost înscrisă în registrul de carte funduoră și drepturile fiecărui membru s'a înscris sau pe foaia B. a registrului respectiv sau pe foaia B. indicându-se numai numărul casei locuitorilor proprietari; drepturile fiecărui separat pentru membru sunt trecute în registrul de carte funduoră fiecărui membru a parte. Din cauza războiului mondial precum și din alte cauze transferarea drepturilor indivize nu s'a mai înregistrat în cartea funduoră. Situația de fapt a drepturilor, după care se folosesc azi de composesorate nu mai corespunde de loc, și aceasta o afirmăm din practica pe care am câștigat-o din lucrări, cu situația de drept, care este înscrisă în cartea funduoră. Mai în toate cărțile funduare figurează și azi

situația din 1896/97/98. Evident că această situație precară nu putea dăinui multă vreme fără a aduce consecințe grave proprietarilor. Drepturile imobiliare sunt consfințite în registrul de carte funduoră, însă s'a constatat că cutare drepturi după înscripțiunea făcută în anul 1897, ultima dată, în registrul de carte funduoră aparțineau unui individ anumit, or azi de aceste drepturi se folosesc descendenții aceluia individ.

Aceste stări deplorabile de lucruri a intenționat să-i pună capăt Guvernul Român, deși târziu, dar și azi binevenite, când Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu ordinul circular No. 8.178 din 16 Ianuarie 1931 și Ministerul Justiției cu ordinul circular 6.893 din 30 Ianuarie 1931 a dispus ca judecătorii din Ardeal să procedă la stabilirea drepturilor de composesorat la pădure și pășune.

Judecătoriile la stabilirea lucrărilor procedează însă conform dispozițiilor cuprinse în codul silvic Român. Importanța capitală a acestor lucrări consistă în faptul că judecătorul în stabilirea drepturilor, conform art. 29 din Codul Silvic, prin derogare dela dispozițiunile Codului și procedurii civile, are puterile cele mai largi de a stabili drepturile fiecăruia dintre coproprietari, făcând investigațiuni și uzând la nevoie și de obiceiul locului. Aceste lucrări urmăresc deci a aduce deplină lumină în situația de drepturi a proprietarilor, pentru că după cum bine amintește Ministerul de Agricultură și Domenii în ordinul circular menționat „**în multe cărți funduare sunt rămase drepturi netranscise, iar în alte părți sunt transcise drepturi neregulate, nelegale înstrăinate fără aprobarea Ministerului cerută de lege**”.

Conform normelor existente aci în Ardeal, un proprietar posesor al imobilului de fapt care însă nu este înregistrat ca proprietar în cartea funduoră din anumite cauze, neavând titlul juridic, se va putea induce în registrul de carte funduoră numai prin procedura așa numită procedura pentru inducerea dreptului de proprietate în baza posesiei faptice.

Ori conform dispozițiilor codului silvic Român, judecătorul este în drept după examinarea titlurilor, a stabili dreptul de proprietate a fiecăruia nefiind necesară deci procedura de mai sus. Iată deci avantajele pe care le asigură dispozițiunile Codului Silvic Român proprietarilor în constatarea drepturilor lor.

Dar aceste ordonanțe Ministeriale sunt de importanță și Națională. Este vorba de constatarea averilor românești pe care le au bisericile române la composesoratele de pădure și pășune din județele Ciuc, Odorhei și Trei Scaune, deci în Săcuime. Dacă trecem peste schemele metropoliilor române din Sibiu și Blaj din anii 1900 se poate constata că pe acea vreme în județele Săcuiești am avut cu

¹⁾ Așezăminte asemănătoare a obștelor pentru răzeși și moșneni din Vechiul Regat.

mult mai multe parochii românești de cât avem astăzi. Aceste în urma dominației străine de neamul nostru s'au desființat și au dispărut. Cum au dispărut bisericele românești și drepturile lor au încetat de a mai exista la composesorate. Când am funcționat în Secuime, am constatat că în multe comune în cari pe vremuri au existat biserici românești și azi la composesoratele respective sunt înregistrate drepturile bisericilor românești, și acest fapt îmbucurător îl atribui numai acelor împrejurări norocoase, că preoții români de pe vremuri și-au apărut drepturile cu îndârjire și dragoste de neam.

Dat fiind faptul, că credincioșii români din an în an au devenit mai puțin sau format parochii filiale și sunt ferm convinși că la composesoratele din atari comune și azi sunt înregistrate drepturile de composesorat.

Astfel, se impune metropoliilor românești din Sibiu și Blaj ca să îndrume pe reprezentanții Bisericilor Românești existente în județele Ciuc, Odorhei Trei Scaune ca să-și reclame și să-și apere drepturile și averile bisericilor și preoților la judecătoriile respective înaintea comisiunilor înființate pentru stabilirea drepturilor conf. art. 29 din Cod Silvic. Iar dacă Ministerul de Agricultură și Domenii a adus un astfel de ordin satisfăcător și salutar, care după cum am văzut din experiență este bine primit de către fiecare coproprietar de composesorat, are datoria ca în complectarea și executarea acestuia să pună la dispoziția comisiunilor înstituite conform art. 29 din Codul Silvic Român, diurnele și cheltuielile necesare pentru ca comisiunea să poată proceda la lucrări și să se poată desăvârși o datorie legală și patriotică.

Gherla, la 30 Mai 1932.

JOSIF JIVAN

Judecător-șef, Gherla, iud. Someș

RECENZIE

Legea judecătoriilor adnotată de d-nii Radu Em. Manolescu, procuror-șef la tribunalul Buzău și Const. Gr. C. Zotta, judecător de instrucție, șef de secție la tribunalul Râmnicul Sărat.

Primele 43 articole din *Legea judecătoriilor de ocol* sunt adnotate și comentate de către doi eminenti magistrați într'un impunător volum de 700 pagini.

Ultima lucrare care se ocupă de aceeași lege a mult regretatului Corneliu Botez, a apărut în 1922; aceasta face ca volumul d-lor Manolescu și Zotta să fie cu zece ani mai tânăr.

Zece ani de modificări legislative, jurisprudențe consecutive și doctrină, adunate meticolos și cu pricepere, sistematizate, iată ce putem găsi în cartea despre care scriem aceste câteva rânduri și pe care o recomandăm călduros tuturor juriștilor.

Art. 27, relativ la competența civilă a judecătoriilor de ocol, este atât de pe larg și adânc studiat, încât s'a adunat în volum cea mai bogată monografie a întregii

materii, pusă de acord cu ultimele modificări aduse prin legea accelerării.

O bibliografie bogată, precum și câte un repertoriu alfabetic însoțesc textele mai importante.

Autorii, trebuie felicitați pentru utila operă întreprinsă, urându-li-se curajul și puterea de muncă necesare pentru ducerea operei la sfârșit.

E. P.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența de la 23 Mai, 1932

Președinția D-lui D. VOLANSCHI Prim Președinte

Nathan Ușer cu Ministerul de Domenii

Decizia No- 739*)

Legea agrară. Dreptul de preemțiune al Statului, Procedura de urmat. Ordonanța prezidențială de punere în posesie a Statului. Apel. Transformarea instanței în contencioasă. Judecare în Camera de Consiliu. Valabilitate. (Art. 32 din lege, 81 regul și 104 pr. e.)

Art. 81 din regulamentul legii agrare a Vechiului Regat, reglementând procedura de urmat pentru exercitarea de către Stat a dreptului de preemțiune ce îi este conferit prin art. 32, atribuie ordonanței Tribunalului caracterul unui act de jurisdicție grațioasă, în sensul celor prevăzute de art. 104 pr. c.

În contra acestei ordonanțe nu se poate face apel, potrivit art. 104 pr. civ., la Curtea de Apel și conform acestui text de lege apelul se judecă tot în Camera de Consiliu.

Judecarea în Camera de Consiliu, nu exclude caracterul contencios al instanței de apel și părțile pot pune înaintea ei în discuțiune însuși dreptul de preemțiune al Statului.

Deși în acest mod pricina se transformă în contencioasă instanța de apel este însă în drept să o rețină după procedura sumară din 104 pr. civ. și să se pronunțe asupra tuturor apărărilor în fond ce sunt deduse înaintea ei, pentru că legea agrară fixând în această privință procedura din art. 104 pr. c., a înțeles s'o fixeze pentru întregul diferend ce s'ar naște din cererea de punere în posesie a Statului, mlăturând în această materie, procedura greoaie a dreptului comun, iar trimiterea părților în apel să se judece după dreptul comun ar ridica orice eficacitate disp. art. 81 regulament.

Pe lângă aceasta în sistemul nostru procedura caracterul contencios al unei cereri exclude judecarea ei în Camera de Consiliu, aceasta cu atât mai mult când însăși partea care astăzi cere casarea pentru că a fost indecată în Camera de Consiliu și nu în sedință publică s'a omis la instanța de fond de a fi judecată în sedință publică.

CURTEA

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier A. Rădulescu, pe d-nii av. Gr. Iunian și C. A. Stoeanovici, pentru recurent și pe d-l av. Porumbaru în combateri, cum și pe d-l Procuror General în concluziuni, și

DELIBERÂND:

Asupra divergenței de față;

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că, Oprea Soare voind să vândă moșia Pâhnești jud. Fălciu, astfel cum a rămas dela prima expropriere, a notificat la 2 Februarie 1922 Casei Centrale a Impro-

*) Data după divergință.

prietăririi această vânzare, arătând că prețul ei este de 2.000.000 lei, care i se plătește atât pentru moșie, cât și pentru inventarul ei; că, moșia are o suprafață de 500 ha, pădure, vie, grădini, conac, etc.; că înainte de a primi răspunsul Casei Centrale, numitul proprietar a vândut întreaga moșie recurentului de astăzi Nathan Ușer, pe prețul de 1.700.000 lei, iar la 20 Februarie 1922 Casa Centrală a răspuns că nu-și exercită dreptul de preemțiune.

Având în vedere că, la 2 Aprilie 1930 cumpărătorul Nathan Ușer a notificat Casei Centrale cumpărarea făcută în persoana sa, iar Ministerul de Agricultură, drept răspuns, a notificat la 20 Aprilie 1930, atât numitului cât și vânzătorului Soare Oprea că, își exercită dreptul de preemțiune acordat de lege și le ține prețul la dispoziție; că, refuzându-se de Nathan Ușer primirea prețului, Casa Centrală i-a făcut ofertă reală, urmată de consemnare, după care a cerut Tribunalului, după procedura din art. 81 Rég. Legii agrare, punerea ei în posesie pe calea unei ordonanțe prezidențiale, ceea ce Tribunalul a încuviințat prin ordonanța No. 5894 din 4 Iunie 1931, întrucât, motivează Tribunalul, conform art. 32 legea agrară vânzarea intervenită către Nathan Ușer, este nulă și conform art. 81 din regulamentul, Statul poate cere punerea sa în stăpânire asupra bunului vândut, supunându-se condițiilor în care vânzarea a avut loc.

Având în vedere că, recurentul Nathan Ușer, introducând apel în contra ordonanței de punere în posesie, dată de Tribunal fără citarea sa, Curtea din Iași i-a respins ca nefondat acest apel; că, în contra deciziei de respingere numitul introducând recurs, a formulat 6 motive de casare; că, în ședința dela 20 Aprilie neîntruindu-se numărul legal de voturi asupra motivului I de casare, Inalta Curte a trimis judecata lui în complexul de divergență de astăzi, urmând ca examinarea celorlalte motive să o facă după soluționarea divergenței.

Văzând motivul de divergență în cuprinderea următoare:

1. Violarea art. 104 și 66 pr. civ. art. 81 din Regul. L. A., exces de putere și incompetență.

„La cererea Statului de a fi pus în stăpânirea moșiei pe baza procedurii sumare și grațioase din art. 81 Reg. L. A., am opus în apel mai multe apărări și anume:

a) Că exercitarea dreptului de preemțiune față cu dispozițiile art. 32 L. A. nu-i posibilă în speță, dat fiind cantitatea mare de teren necultivabil ce cuprinde moșia Pâhnești și că, în orice caz, facultatea de preemțiune se poate exercita numai asupra terenului cultivabil, care nefiind precizat și identificat, Statul trebuie să urmeze calea dreptului comun, întrucât procedura art. 81 din Regul. este aplicabilă numai când dreptul de preemțiune se referă exclusiv la teren cultivabil.

b) Că, exercițiul dreptului de preemțiune n'a avut loc în termenul prescris de art. 81 din Regul. pentru că modificarea reținerii moșiei este semnată de o persoană fără calitate.

„c) Că, procedura sumară din art. 81 sus citat este aplicabilă numai în cazul când Statul se prevalează de nulitatea vânzării făcute fără respectarea formelor edictate pentru exercițiul dreptului de preemțiune, iar nu și la ipoteza reținerii unei moșii, atunci când s'a notificat actul de vânzare.

„d) Că nu s'a depus integral prețul vânzării.

„e) Că Statul a renunțat la nulitatea vânzării în discuție.

„f) Insfârșit că, depozitarea recurentului nu poate avea loc mai înainte ca el să fie despăgubit de valoarea plantațiilor

și construcțiilor făcute pe moșie și a căror valoare, după însuși constatatarea Curții, întrece chiar prețul cumpărării.

„Toate aceste apărări au avut de efect să dea pretențiunii Statului, caracterul unui drept potrivit în sensul art. 66 pr. civ. și prin urmare instanța grațioasă devenise incompetentă să examineze și rezolve litigiul, conform art. 104 din aceeași procedură.

„Totuși Curtea de fond examinează toate apărările, le judecă și le respinge ca și cum instanța ar fi fost contencioasă, argumentând că apărările fiind relative la dreptul de preemțiune, la exercițiul acestui drept și la aplicabilitatea în speță a procedurii sumare prevăzute de art. 81 lin Reg. trebuie neapărat examinate chiar în instanța grațioasă, căci altfel punerea în posesiune pe această cale nu s'ar mai putea obține.

„Curtea nu ține însă seamă că în chipul acesta a judecat în fond și a rezolvat nu numai chestiunea exercițiului dreptului de preemțiune, care și acesta poate avea caracter contencios față de apărările ridicate de părți, dar și următoarele chestiuni cu caracter contencios indiscutabil și anume:

„a) Valabilitatea notificării de reținere a moșiei.

„b) Renunțarea Statului la nulitatea vânzării.

„c) Dreptul de retenție asupra moșiei până la plata despăgubirilor pentru plantații și construcții.

„Prin urmare, cu violarea art. 104 și 66 pr. civ. art. 81 din Regul. L. A., prin exces de putere și cu incompetență, Curtea de fond ca instanță grațioasă a judecat și respins apelul tranșând în fond apărările ridicate de recurent“.

Având în vedere că, înaintea Curții de fond, apelul recurentului fiind supus desbaterilor în Camera de Consiliu, reprezentantul Ministerului de Domenii a cerut Curții, la termenul de 17 Noiembrie 1931, trimiterea lui în ședință publică, întrucât litigiul a devenit contencios în instanța de apel și partea apelantă ar putea să ceară casarea pentru că deși procesul are caracter contencios, a fost judecat în Camera de Consiliu; reprezentantul recurentului opunându-se la această cerere și declarând că înțelege să se judece în Camera de Consiliu, astfel cum a fost angajată cauza la prima instanță și la primul termen în apel — Curtea a luat act de această declarațiune și a reținut procesul în Camera de Consiliu.

Că, pășind apoi la examinarea litigiului în fond, apelantul a susținut că, procedura prevăzută de art. 81 regulamentul legii agrare fiind grațioasă, instanța sesizată pe această cale, deci și Curtea de Apel, este incompetentă de a o mai judeca de oarece dânsul opune apărări care au caracter contencios.

Că, cu privire la această excepție, Curtea de Apel constată că, obiecțiunile ce au fost aduse înaintea sa și din care apelantul deduce caracterul contencios al litigiului, sunt relative la dreptul de preemțiune în sine, la exercițiul lui, sau neaplicabilitatea în speță a procedurii sumare prevăzută de art. 81 din regulamentul; că, motivează această instanță, deși procedura instituită de art. 81 este grațioasă, nu este însă mai puțin adevărat că trimiterea în posesie nu este decât consecința exercitării dreptului de preemțiune, edictată de legiuitor ca o sancțiune imediată a vânzării făcute în fraudă legii, și ea atare toate obiecțiunile ce s'ar aduce la dreptul de preemțiune, la exercițiul lui și la procedura de punere în posesie, trebuie neapărat examinate în instanță specială sesizată, căci altfel punerea în posesie pe această cale nu s'ar mai putea obține. — Soluție criticată prin motivul de casare rămas în divergență pentru violarea art. 104 și 66 pr. civ. a art.

81 regulamentul legii agrare, exces de putere și incompetență.

Considerând că, regulamentul legii agrare reglementând, prin art. 81, modificat în 1922, procedura de urmat pentru exercitarea de către Stat a dreptului de preemțiune ce îi este recunoscut prin art. 32 legea agrară, și dispunând că Statul își exercită acest drept pe temeiul unei cereri adresate Tribunalului situațiunea imobilului prin această dispoziție, (art. 81) atribuie ordonanței Tribunalului caracterul unui act de jurisdicție grațioasă, de oarece cererea Statului se cercetează și rezolvă în camera de Consiliu, fără discuții contradictorii și fără ca Tribunalul să soluționeze pretențiunile contrarii, rolul său mărginindu-se numai la verificarea îndeplinirii cerințelor art. 81.

Considerând că art. 81 regulamentul legii agrare edictând procedura de urmat numai înaintea Tribunalului și nedisponând asupra căilor de atac contra ordonanței de punere în posesie obținută de Stat, dreptul comun își reia în această privință aplicațiunea; că, procedura civilă, prin art. 104 recuncea dreptul de apel contra ordonanțelor date de Tribunal în materie de jurisdicție grațioasă, deci și contra celor intervenite conform art. 81 regulamentul legii agrare.

Considerând că, deși art. 104 pr. civ., dispune că, și apelul se judecă tot în Camera de Consiliu, această dispoziție nu exclude caracterul contencios al instanței de apel; că, prin admiterea cererii de punere în posesie formulată de Stat, a luat naștere un conflict de interese între Stat, cumpărătorul ce urmează a fi deposedat și proprietarul moșiei, iar apelul judecându-se conform art. 104 pr. civ., contradictoriu părțile pot pune în discuțiune însuși dreptul de preemțiune al Statului;

Considerând că, deși în acest mod instanța de apel îmbracă caracterul contencios, ea este însă în drept să rețină pricina după procedura sumară din art. 104 și este competente să se pronunțe asupra tuturor apărărilor ridicate de părți, în fond, cu privire la dreptul de preemțiune al Statului, fără a le trimite să se judece în contencios după normele din art. 66 pr. civ., de oarece legiuitorul agrar acordând Statului, în această materie beneficiul procedurii din art. 104 pr. civ., prin această a înfeles să determine competența instanței pentru întreg diferendul ce ar putea rezulta din cererea de punere în posesie a Statului, înlăturând deci în această materie calea dreptului comun, chiar atunci când se ivesc contestații în fond cu privire la dreptul de preemțiune al Statului, — calea dreptului comun, cu procedura ei greoaie fiind în contradicție cu spiritul disp. art. 81 regulamentul legii agrare, care cere ca punerea în posesie a Statului să aibă loc cât mai urgent, atât pentru sancționarea vânzării făcute în fraudă legii, cât și în vederea satisfacerii urgente a împroprietărilor celor îndreptățiți.

Că, cu atât mai mult trimțterea pe calea dreptului comun nu poate avea loc în apel, căci prin această s'ar ridica orice eficacitate dispozițiilor art. 81 regulamentul

Considerând că Curtea de fond a fost în drept să judece acest apel în Camera de Consiliu iar nu în ședință publică, de carece caracterul contencios al unei cereri nu exclude judecarea ei în Camera de Consiliu, fiind constatată că legea chiar prevede în cazuri concrete judecarea în Camera de Consiliu a unor cereri cu caracter neîndoeinic contencios, cum sunt cele de onorar de avocat și cele după legea proprietarilor, — în sistemul nostru procedural, pricinile contencioase putând fi desbătute și în Camera de Consiliu, atât în cazurile expres prevăzute de lege, cât și în acelea când

legea fixând competența Camerei de Consiliu pentru anumite cazuri, admite că ele să poată îmbrăca și un caracter contencios, cum este în speță.

Că, pe lângă aceasta este constant că, la cererea intimatului de a se transforma Camera de Consiliu în ședință publică, recurentul s'a opus categoric, cerând reținerea apelului său în Camera de Consiliu, deci a renunțat la publicitatea debaterilor înaintea Curții de fond, iar publicitatea legea o'edictează în interesul părților, care deci pot renunța la ea.

Că dar, din toate punctele de vedere criticate prin prezentul motiv de casare, Curtea făcând o exactă aplicare a principiilor legii, acest motiv devine nefondat și se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge primul motiv de casare din recursul făcut de Nathan Ușer, contra deciziei No. 132/931 a Curții de Apel Iași, S. I-a.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența de la 9 Mai, 1932

Președenția D-lui D. VOLANSCHI Prim Președinte

Vasilica E. Chiriac cu Eufrosina Al. Cârțigea
Decizia No. 668*)

Timbru, Cereri introductive de instanță, Netimbrare, sau insuficientă timbrare, Termen pentru completare, Amenda, Scuțirea de amendă de către ministerul de finanțe, Valabilitate, (Art. 42 legea Timbrului).

Amenda prevăzută de art. 42 legea timbrului, pentru cazul cererilor introductive de instanță netimbrate, sau insuficient timbrate, are acelaș caracter ca și amenzile edictate de art. 74 și urm. aceiaș lege.

De aici rezultă că, atunci când legiuitorul a acordat Ministerului de Finanțe dreptul de a dispensa de amendă în cazul contravențiilor dela art. 74 și urm., i-a acordat dreptul de a dispensa de amendă și în cazul art. 42.

Prin urmare partea care a cerut un termen pentru a dovedi achitarea taxelor și a amendei la un recurs introdus fără timbru sau insuficient timbrat, dacă produce la termenul acordat timbrul prevăzut de lege și dovedea că, Ministerul de Finanțe l'a dispensat de plata amendei, recursul său trebuie privit ca suficient, timbrat.

Curtea ascultând susținerile d-lor avocați Al. Teodosiu, și avocat Călin cum și concluziunile puse de d-l Procuror General N. Hariton.

Curtea, deliberând:

Asupra divergenței de față:

Având în vedere acele cauzei din care rezultă că, recurenții Vasilica E. Chiriac, tutoare legală și Ernest Chiriac, cotutore, atacând cu recurs deciziunea No. 3/931 a Curții de Apel București, S. IV, dânșii au introdus acest recurs pe hârtie liberă, fără achitarea taxelor prevăzute de legea timbrului și fără a dovedi că sunt în drept să beneficieze de vre-o scuțire de taxă.

Că, după ce procesul a suferit o amânare dânșii au cerut Inaltei Curți un termen pentru a justifica plata taxelor legale, iar la termenul fixat au susținut că, au satisfăcut aceste cerinți achitând în timbre suma de 660 lei, reprezentând taxele pentru introducerea recursului, iar în ce privește amenda, care conform art. 42 reprezintă îndoitul acestor taxe, — au fost scuții de Ministerul de Finanțe, după cum dovedese cu rezo-

*) Dată după divergență.

luția pusă pe petiția înaintată în acest scop aceluși Minister.

Că, înalta Curte, examinând modul în care s'au achitat aceste taxe, s'a ivit divergență asupra chestiunii dacă Ministerul de Finanțe poate scuti pe părți de amenda prevăzută de art. 42 legea timbrului și în consecință a trimis această chestiune în judecata completului de divergență de astăzi.

Considerând că, potrivit art. 42 legea timbrului din 1927, dacă o cerere de recurs a fost introdusă fără timbru, sau pe un timbru insuficient, partea este obligată, la prima zi de îmfățisare, să justifice plata taxelor sau a diferenței, că, tot la acest termen, judecata poate încuviința părții, la cererea ei, un alt termen pentru achitarea sau completarea taxelor, însă în acest caz partea este îndatorată și la plata unei amenzi egală cu doborâtul taxelor datorite.

Că, sancțiunea în cazul nerespectării acestor dispozițiuni este nulitatea cererii de recurs.

Având în vedere că, legea accelerării din 1929, prin art. 57 dispune în acelaș fel, — sancțiunea prevăzută de această lege în cazul neachitării taxelor și a amenzii, fiind tot nulitatea cererii de recurs.

Considerând că, aceste dispozițiuni din legea accelerării fiind tot dispozițiuni de timbru, sancțiunea din art. 57 este supusă, în ce privește aplicarea ei, normelor generale din legea timbrului și ca atare textul sus arătat nu poate fi considerat că, edictează o dispozițiune de procedură fără nici o legătură cu legea timbrului.

Având în vedere că, legea timbrului, prin art. 94, acordă Ministerului de Finanțe, direct, sau prin delegație, dreptul de a putea dispensa de amendă sau de a putea reduce amenda, în toate cazurile de contravenții prevăzute de textele aflate sub acelaș capitol, care prevede sancțiunile edictate contra particularilor sau funcționarilor publici, cari au întrebuițat, sau au dat curs unor acte ce nu au fost prevăzute cu timbrele legale, sau la cari nu s'au achitat impozitele fixate de lege: că, singura excepție pe care legea o face la această regulă este numai aceea din art. 73 când s'au întocmit acte pentru constatarea contravențiilor în care Ministerul nu se poate scoborâ cu dispensa de amendă sub 5% din quantumul ei, — această sumă reprezentând cota ce urmează a se atribui denunțătorilor, agenților constatați, etc.

Considerând că, amenda prevăzută de art. 42 legea timbrului, ca și amenzile edictate de art. 74 și urm. la capitolul „sancțiuni”, au acelaș caracter, legea nefăcând nici o deosebire între ele, ci din contra considerându-le la fel, căci în toate aceste cazuri impune pe părțile sau funcționarii contravenienți, în general la acelaș sistem de penalități: obligarea lor de a achita de mai multe ori taxele legale omise.

Că, astfel fiind, atunci când prin art. 94 legiuitorul a acordat Ministerului de Finanțe dreptul de a dispensa de amendă, sau de a o reduce, l'a acordat, și pentru cazul din art. 42, rațiunea fiind aceeași.

Că, astfel fiind recursul de față odată ce recurenții au achitat taxele pentru introducerea lui, iar dispensa din partea Ministerului de Finanțe o dovedesc, are a fi considerat introdus cu satisfacerea cerințelor legii timbrului.

Pentru aceste motive, Curtea, constatând că, recursul este suficient timbrat prin dispensa de plata amenzii, obținută dela Ministerul de Finanțe, etc.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI S. III-a

Audiența dela 19 Ianuarie 1931

Președenția D lui N. RACOVICANU, cons. ller

Constantin Sfetea cu Ministerul public

Decizia penală No. 14 bis

Detențiune preventivă.

Munca prenitului, Felul acestei munci, Calcularea pedepsei, Art. 41 din legea penitenciarelor din 1929.

Chiar dacă un deținut preventiv a prestat, în timpul duratei prevențiunii, munca sa, nu în atelierele penitenciarului, alături de ceilalți deținuți, ci în biourourile penitenciarului, alături de funcționari, îndeplinind lucrări de atributul acestora, totuși, întrucât nu depinde de dânsul să-și aleagă felul muncii, el urmează să beneficieze de dispozițiunile art. 41 din legea penitenciarelor din 1929, socotindu-i-se timpul detențiunii, în mod obligator, în durata pedepsei, din moment ce el s'a oferit să muncească.

Curtea în majoritate,

Asupra cererii de față, făcută de condamnatul Sfetea Constantin, cu petiția înregistrată la no. 14960 din 1930 și prin care cere ca în calculul pedepsei de patru luni ce i-a dat prin sentința penală cu no. 152 din 1930 a Trib. Ilfov secția II a com., confirmată prin decizia acestei Curți cu no. 400 din 29 Septembrie 1930, să intre și timpul în care a stat în prevenție.

Având în vedere că în susținerea acestei cereri condamnatul se întemeiază pe dispozițiunile art. 41 din legea penitenciarelor și produce înaintea Curții certificatul cu no. 546 din 10 Ianuarie 1931, liberat de penitenciarul corecțional Văcărești, care constată că la data de 2 Septembrie 1930 a cerut verbal de lucru, iar în ziua de 6 Octombrie 1930 a cerut aceasta în scris, cerere care i s'a admis, încredințându-i-se din ziua de 13 Octombrie 1930, lucru efectiv fără plata în laborator clinic psihiatric al Penitenciarului.

Având în vedere că d-l procuror general se opune la admiterea cererii, arătând că în înțelesul legii, nu poate fi socotit în pedeapsă timpul din prevenție, decât atunci când deținutul ar fi lucrat în atelierele penitenciarului, iar nu atunci, când ca în speșă, deținutul a lucrat în timpul prevenției, lucrări de biuro de atributul funcționarilor penitenciarului.

Considerând că potrivit art. 41 din legea de organizarea penitenciarelor din 1929, timpul detențiunii preventive urmează să fie socotit în durata pedepsei și în cazul când deținții vor avea voința să muncească, timpul detențiunii preventive, va fi socotit obligator în durata pedepsei.

Considerând că din simpla citire a acestui text de lege, rezultă lămurit că pentru ca un deținut să poată beneficia de dispozițiile art. 41 din legea suscitată, trebuie ca să consimtă să muncească, punându-se în acest scop la dispozițiunea Direcției Penitenciarului.

Considerând că deși este adevărat că legiuitorul a înțeles ca această muncă să fie efectuată în acest scop pe lângă Penitenciar, totuși un deținut nu se poate vedea decăzut din dreptul pe care îl conferă art. 41, căci Direcția Penitenciarului căreia i s'a adresat pentru a i se da de lucru, în loc de a-i procura acest lucru în atelierele Penitenciarelor, i-a încredințat lucru în biourourile sale.

Că de acest fapt nu poate fi făcut răspunzător decât Directorul unui Penitenciar și eventual pedepsit disciplinar, întrucât în loc de a da de lucru deținuților în ateliere, le-a încredințat altfel de muncă, în nici un caz nu și deținutul, care s'a conformat dispozițiilor art. 41, cerând de lucru, repartiziția la muncă nedepinzând de dânsul ci de direcția penitenciarului.

Că deci cererea făcută de condamnatul Sfetea Constantin, cată a fi admisă.

Având în vedere că în ce privește timpul de când are a i se socoti prevenția în sensul art. 41, deși în certificatul prezentat se arată că deținutul a făcut verbal cererea de lucru la 2 Septembrie 1930, cere însă a fi luat în seamă de Curte, data de 6 Octombrie 1930, când în certificat se arată că Constantin Sfetea a cerut în scris să i se dea de lucru, deoarece numai această cerere fiind înregistrată, data ei poate fi controlată de Curte.

Pentru aceste motive admite cererea.

(ss) Ch. Alimănescu, Camil Demetrescu, Siliu Rădulescu.

Opiniune: Asupra cererii făcute, prin petițiunea înreg. la no. 14960 din 15 Decembrie 1930, de către Constantin Sfetea, deținut în penitenciarul Văcărești, prin care cere ca, în conformitate cu art. 41 din legea penitenciarelor, să i se calculeze în pedeapsa de patru luni închisoare corecțională, la care a fost condamnat prin decizia cu no. 400 din 29 Septembrie 1930, a acestei Curți, — rămasă definitivă și irevocabilă, în urma respingerii de către Inalta Curte de Casație a recursului făcut de numitul în contra zisei decizii respingere care a avut loc la data de 4 Decembrie 1930, prin deciziunea no. a Inaltei Curți de Casație, Secțiunii Unite — și timpul petrecut în prevenție cu începere dela 30 August 1930, întrucât a lucrat în penitenciar, în tot acest interval de timp, după cum dovedește cu certificatele no. 27885 din 17 Noembrie 1930 și 546 din 10 Ianuarie 1931.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile condamnatului și ale d-lui procuror general.

Considerând că legiuitorul dela 30 Iulie 1929, după cum se arată în expunerea de motive a legii de organizarea penitenciarelor și institutele de prevenție, privind munca ca un element al pedepselor și măsurilor preventive privative de libertate, și ca unul din cele mai importante mijloace de readaptarea individului la viața socială liberă și onestă, prin art. 40 și 41 din acea lege, a impus obligativitatea muncii pentru cei condamnați la o pedeapsă privativă de libertate, ea fiind numai facultativă pentru deținuții în prevenție, cari nu pot fi supuși muncii fără consimțământul lor, cu avantajul acordat celor ce ar primi să muncească de a li se conta, în mod obligator, timpul petrecut în prevenție din pedeapsa ce se va pronunța contra lor, computare care va fi din contra numai facultativă pentru cei ce nu au muncit.

Că, prin munca înființată în penitenciare, după cum se arată în art. 40 al. 3 din lege, urmărindu-se producțiunea, ca una ce, potrivit art. 50, 51 și următorii din lege, urmează să acopere în parte nevoile bănești ale instituției, daunele încercate de victimă, cum și să asigure un peculiu deținutului, care pe de o parte să-i serve la îndulcirea traiului, iar pe de alta, ca un mic fond de reclasare în momentul eliberării, s'a dispus prin art. 42 din lege că munca deținuților se va executa în ateliere, instalațiuni industriale cu forță mecanică și exploatațiuni agricole, locuri de producțiune unde, repartizarea deținuților, pentru efectuarea muncilor ce ele reclamă, se va face, după cum se arată în art. 45 din lege, potrivit duratei pedepsei, stărei psihofizice, pregătirii și ocupațiunii anterioare, cum și condițiunii sociale și mediului în care a trăit deținutul sau internatul.

Că, astfel fiind, potrivit acestor texte de lege și în întreaga economie a ei, munca pe care un deținut urmează să o desfășoare în timpul detențiunii sale, poate să fie nu numai muncă brută, dar și pur intelectuală, de natură, însă, să coopereze alături de munca brută, desfășurată de ceilalți deținuți, la înfăptuirea produsului atelierului, instalațiunii industriale sau exploatațiunii agricole, în care el muncește.

Că, întrucât în speță, din certificatele cu n-rele 27885 din 17 Noembrie 1930 și 546 din 10 Ianuarie 1931 ale direcțiunii penitenciarului Văcărești, pe care condamnatul își

sprrijină cererea sa, se constată că numitul dela 15 Octombrie 1930 „lucrează la Serviciul psihiatric și antropologic al Penitenciarului”, la copierea fișelor, după declarațiunea sa în instanță, deci în cancelariile administrațiunii Penitenciarului, cooperând alături de funcționarii instituțiunii, la munca desfășurată de aceștia, energia consumată de numitul, în acest interval de timp, nu constituie o muncă de natura aceleia pe care legea o impune condamnaților și preveniților care au dorit să muncească și deci nu poate îndreptăți pe condamnat să ceară să i se socotească timpul prevențiunii, în care a desfășurat o astfel de muncă, în durata pedepsei ce i s'a dat.

Având în vedere că condamnatul susține, că chiar dacă munca prestată de dânsul nu ar întruni condițiunile cerute de lege, totuși dispozițiunile art. 41 al. 2 din legea penitenciarelor urmează să-i fie aplicabile, întrucât potrivit acestui text de lege, pentru ca durata prevențiunii să fie computată în mod obligator în durata pedepsei, nu este nevoie ca munca să fie prestată în mod efectiv, simplul consimțământ al preveniților de a munci, neurnat de o muncă executată în condițiunile legii, fiind suficient pentru aceasta.

Considerând că în art. 41 din legea penitenciarelor, legiuitorul se ocupă de timpul petrecut de inculpat în prevenție, lăsând la facultatea instanțelor de judecată să aprecieze, cu ocazia judecării procesului, dacă timpul detențiunii preventive urmează să fie socotit în durata pedepsei fixată de ele, în cazul când prevenitul nu a muncit în acel interval de timp, impunându-le ca, în mod obligator, să facă o astfel de computare în cazul când inculpatul, în timpul detențiunii preventive, va fi consimțit să muncească.

Că, dacă legiuitorul a întrebuițat termenul „vor consimți să muncească” în al doilea alineat al acestui text de lege, a făcut-o, după cum se arată și în expunerea de motive a legii, pentru că a înțeles să nu supună la muncă, dintre deținuții în prevenție, decât numai pe aceia care vor consimți să muncească, fără a înțelege, însă, după cum se arată destul de clar în expunerea de motive și rezultă din întreaga economie a legii, să dea posibilitate deținuților în prevenție să se bucure de favoarea de a li se socoti în mod obligator timpul detențiunii în durata pedepsei numai pe baza simplului consimțământ al lor de a munci, fără ca ei să aibă îndatorirea să presteze în realitate și în condițiunile determinate de lege, munca la care s'au obligat, căci, pe de o parte, în cazul acesta, nici o rațiune nu ar fi existat ca să-i deosebească pe preveniții aceștia de cei ce nu au consimțit să muncească, din moment ce, în fapt, nu ar mai exista nici o deosebire între ei, iar pe de alta pentru că, după cum s'a arătat în considerentele de mai sus că rezultă din întreaga economie a legii, munca, fiind privită de legiuitor ca un element al pedepsei și ca unul dintre cele mai importante mijloace de readaptarea individului la viața socială liberă și onestă și prin ea urmărindu-se producțiunea, beneficiul și al muncii prestate de deținut în prevenție, potrivit art. 51 și 7 al legii, urmând să fie distribuit în cazul când s'a obținut condamnarea lui, între Stat, partea civilă și deținut, scopul urmărit de legiuitor prin aceste texte de lege nu ar mai fi atins, în ce privește pe deținuții în prevenție, care ar fi redați societății, fără să se fi încercat asupra lor acest, cel mai eficace mijloc de îndreptare al lor și fără să fi dat posibilitate victimei să se despăgubească în parte, de dauna cauzată ei de prevenitul condamnat.

Că, dacă ipotetic vorbind, atunci când, cu toată dorința unui prevenit de a munci în mod efectiv și în condițiunile legii într'un penitenciar, nu ar fi posibil aceasta din cauza lipsei de organizare a muncii în acel penitenciar, s'ar putea pune problema dacă simplul consimțământ al său de a munci, consimțământ care nu poate fi tradus în fapt din cauze ce nu-i pot fi imputabile, nu, iar de dreptul preveni-

tului să ceară să se bucure de binefacerile computărei detențiunii preventive în pedeapsă, o asemenea pretențiune nu ar mai putea-o ridica prevenitul când, într'un penitenciar în care munca este organizată, cum este penitenciarul Văcărești, el în loc să presteze o muncă în condițiunile legii și în locul fixat de lege, din dorința de a culege numai avantajii legii, fără să se supună și îndatoririlor ei, prestează o muncă în afară de condițiunile legii și de locul fixat de lege, căci în cazul acesta ceea ce este de examinat nu este existența posibilității de a traduce în fapt consimțământul ce și l-a dat de a munci, ci felul muncii pe care a înțeles să o presteze și care, dacă nu satisface condițiunile legii, pentru că a căutat să o înfrângă, nu-i poate fi ținută în seamă.

Că, astfel fiind, chiar dacă am admite că condamnatul ar putea formula o astfel de cerere pe calea unei contestațiuni la executare, în speță, ea nu-i poate fi admisă pentru considerațiunile expuse mai sus.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Ștefan P. Mihăileanu, subsemnații suntem de părere să se respingă cererea de față.

(ss) N. Racoviceanu, Ștef. P. Mihăileanu.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA III-a C. C.

Audiența dela 14 Noembrie 1930

Președenția d-lui Ș. STOENESCU, Președinte

Sentiința No 1162

Imobil dotal. Instrăinare. Achizitori succesivi. Revocarea vânzării. Clauza de garanție din partea soților. Răspundere de urmările anulării actului față de achizitorii succesivi. Art. 1255 c. civ.

1. *In conformitate cu art. 1255 c. civ. când femeia sau amândoi soții împreună instrăinează imobilul dotal, bărbatul va putea cere revocarea alienațiunii în timpul căsătoriei.*

In speță, imobilul dotal deși a fost instrăinat de soție, cu consimțământul soțului ei și a garantat ori ce fel de evicțiune, față cu dispozițiunile legii, acțiunea urmează a fi admisă contra primilor cumpărători ai imobilului cât și acelorlalți achizitori, anulându-se actele de vânzare.

2. *In principiu soții, un terțiu sau constituitorul dotei pot garanta pe cumpărătorul unui imobil de evicțiunile ce ar putea decurge din chiar această dotalitate, cu singura restricție că obligațiunea soției nu s'ar putea executa decât asupra averii sale parafernale sau dota mobiliară pe care o posedă.*

In speță, din interpretarea convențiunii reeșind că stipulațiunea de garanție rezulta din convenția părților, iar nu din stipulațiunea dreptului comun, soți răspund de urmările anulării actului față de achizitorii succesivi în proporție cu prejudiciul suferit.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile de față, prin care Alexandru Demetrescu (de Sylva), domiciliat în București str. Ștefan Mihăileanu No. 24, în calitate de soț dotal, cheamă în judecată prin cererea înregistrată la No. 22,880 din 1927 pe :

Lucia Gheorghiu, domiciliată în București str. Carol Davila No. 40.

Ioan S. Codreanu, avocat, domiciliat în București str. Arței No. 5.

Bertha Beatrice Goldenberg și Adolf Avram Goldenberg ca soți pentru autorizare, domiciliți în Paris rue Bleue No. 1 (Av. IX).

Societatea Română de Asigurări „Steaua României“ cu sediul în București b-dul Elisabeta No. 10, prin reprezentanții ei legali, pentru ca față de prima să se constate anulat contractul de vânzare-cumpărare autentificat la No. 15,897 din 1920 transcris la No. 6,588 din 1920 de Trib. Ilfov Secția Notariat, iar față de ceilalți să se constate nulitatea transmisiunilor ulterioare ale imobilului din București, str. Profetului No. 20 prin ordonanța de adjudecare No. 6.052 din 1922 a Trib. Ilfov Secția Notariat, transcrisă la No. 12,709 din 1922 și actele de vânzare consecutive autentificate la Trib. Ilfov Secția Notariat sub No. 17,601 din 1924 și No. 15,086, transcrise la No. 9,088 din 1924 și 6.645 din 1926, obligându-i să-i delase în plină proprietate și posesiune sus arătatul imobil, așa cum a fost vândut D-nei Lucia Gheorghiu.

Având în vedere că în drept, reclamantul, soț dotal își întemeiază prezenta acțiune de anulare pe dispozițiunile art. 1.255 cod civil, arătând în fapt că imobilul dotal din str. Profetului No. 20, a fost instrăinat de soția sa Victoria Demetrescu în contra dispozițiunilor legale.

Având în vedere că din cuprinsul actului dotal al soților autentificat la Tribunalul Ilfov Secția Notariat sub No. 14,646 din 1913, transcris în registrul de foi dotale la No. 487 din 1912, se constată că Gh. Lăzăreanu a constituit dotă fiicei sale Victoria, la trecerea sa în căsătorie cu Al. Demetrescu, între altele și suma de 45.000 lei, scrisuri funciare urbane București, sumă care va rămânea în păstrarea înzestratului până ce se vor plasa în ipotecă sigure sau cumpărări de imobile, cu mențiunea expresă că : „imobilele ce se vor cumpăra cu banii dotali vor deveni dotale“.

Având în vedere că următor convențiunii lor matrimoniale soții au cumpărat, prin contractul autentificat la Tribunalul Ilfov Secția Notariat sub No. 9,988 din 1914 și transcris la No. 5,797 din 1914, imobilul din str. Profetului No. 20, care a devenit astfel dotal, specificându-se și în actul de cumpărare această întrebuintare a banilor.

Având în vedere că în urmă, Victoria Al. Demetrescu și Al. Demetrescu, în calitate personală și ca soț pentru autorizare, a vândut Luciei M. Gheorghiu cu autorizația soțului ei Mihail Gheorghiu, acest imobil dotal, prin actul autentificat la No. 15,896 din 1920 de Trib. Ilfov Secția Notariat și transcris la No. 6,588 din 1920.

Considerând că, în conformitate cu art. 1.255 cod civil, când femeia sau amândoi soții împreună instrăinează imobilul dotal, bărbatul va putea cere revocarea alienațiunii în timpul căsătoriei.

Că, deci, acțiunea de față este fondată și urmează a fi admisă atât față de primii cumpărători ai imobilului cât și a celorlalți succesori, anulându-se actul de vânzare-cumpărare autentificat la No. 15,896 din 1920 și transcris la No. 6,588 din 1920 de către Trib. Ilfov Secția Notariat, intervenit între Victoria Al. Demetrescu și Al. Demetrescu personal și ca soț pentru autorizare și Lucia M. Gheorghiu și Mihail Gheorghiu ca soț pentru autorizare și, prin consecință, a anulat ordonanța de adjudecare No. 6.052 din 1922 a Trib. Ilfov Secția Notariat, transcrisă la No. 12,709 din 1922, prin care s'a adjudecat asupra lui Ioan S. Codreanu, imobilul din București str. Profetului No. 20, actul de vânzare autentificat la No. 17,601 din 1924 și transcris la No. 9,088 din 1924 de Trib. Ilfov Secția Notariat, intervenit între Ioan S. Codreanu și Bertha Beatrice Goldenberg și Adolf Avram Goldenberg ca soț pentru autorizare, actul de vânzare-cumpărare autentificat la No. 15,086 și transcris la No. 6.645 din 1925, intervenit între Bertha Beatrice Goldenberg și Adolf Avram Goldenberg ca soț pentru autorizare și Societatea Română de Asigurări „Steaua României“, obligându-se Societatea „Steaua României“ de Asigurări să delase în plină proprietate și posesiunea Victoriei Alex. Deme-

trecu, imobilul dotal situat în București str. Profetului No. 20.

Având în vedere că Societatea de Asigurări „Steaua României” deținătoare actuală a imobilului, a făcut cerere de chemare în garanție prin cererea înregistrată la No. 27.595 din 1925 în contra Berthei Goldenberg cu autorizația soțului ei Avram Goldenberg, dela cari au cumpărat acest imobil, cerând ca aceștia să o despăgubească de pierderea pe care ar suferi-o în caz de evicțiune.

Că, la rândul lor Bertha Goldenberg cu autorizația soțului ei Avram Goldenberg prin petiția înregistrată la No. 29.190 din 1927, a făcut cerere de chemare în garanție în contra lui Ioan S. Codreanu, care le-a vândut imobilul, iar acesta prin cererea înregistrată la No. 52.166 din 1927 în contra Luciei Gheorghiu.

Având în vedere că prin efectul admiterii acțiunii principale și a anulării vânzării imobilului dotal, cererile de mai sus urmează a fi primite în principiu.

Că în ce privește quantumul daunelor suferite, prin evicțiune și cari ar urma să cuprindă pe lângă prețul plătit și cheltuielile cumpărării și daune interese, între cari plus valuta, este cea mai importantă.

Având în vedere că prin jurnalul acestui Tribunal No. 10.818 din 19 Iunie 1930 s'a luat act că reclamanții în cererile lor de chemare în garanție au declarat că nu înțeleg să administreze în această instanță alte dovezi de cât cele aflate la dosar pentru dovedirea acestui capăt de cerere și că, în afară de prețul plătit de Soc. „Steaua României” 1.950.000 lei, care cuprinde în el și plus valuta până la data acestei cumpărări, — aceasta până la altă dovadă — s'au mai cheltuit 117.000 lei taxe de înregistrare, ceia ce face 2.067.000 lei, dovedește suma pentru care urmează a fi admise cererile sus arătate.

Având în vedere că Ioan S. Codreanu a făcut cerere de chemare în garanție și în contra Băncii Marmorosch Blank S. A., prin reprezentanții ei, întru cât aceasta ar fi responsabilă față de el de oarece a scos în vânzare imobilul în calitate de procuratoare de fonduri neachitată a Luciei Gheorghiu.

Având în vedere că, pe de o parte, faptul de a fi scos în vânzare imobilul pentru neplata sumelor avansate Luciei Gheorghiu, pentru cumpărarea imobilului, nu poate constitui nici o culpă, iar pe de alta procuratorul de fonduri nu poate fi considerat proprietar a răspunde de evicțiune.

Că astfel acest capăt de cerere a lui Ioan S. Codreanu nu poate fi primit.

Având în vedere că în fine Lucia Gheorghiu a făcut cererea de chemare în garanție în contra reclamantului Alexandru Demetrescu (de Sylva), Victoria Demetrescu și Gheorghe Lăzăreanu, pentru ca aceștia să răspundă de urmările anulării actului de vânzare pe temeiul convențiunii intervenite între ei.

Având în vedere că în soluționarea chestiunii responsabilității și garanției stipulate de soții Al. Demetrescu cât și de constituitorul dotei Gheorghe Lăzăreanu s'a ivit divergență de opinii între d-l Președinte Ștefan Stoenescu și Judecătorul asesor H. Zamfirescu în sensul consemnat în opiniunile atașate la dosar.

Tribunalul constituindu-se azi în complexul de divergență și

Având în vedere susținerile părților și concluziunile depuse;

Considerând că, în principiu soții, un terțiu sau constituitorul dotei pot garanta pe cumpărătorul unui imobil dotal de evicțiunea ce ar putea rezultă din chiar această dotalitate, cu singura restrângere că obligațiunea soției nu s'ar putea executa de cât asupra averii sale parafernale sau a dotei mobiliare, pe care aceasta o poate înstrăina cu consimțământul soțului său.

Având în vedere că prin actul de vânzare a imobilului către D-na Lucia Gheorghiu și Mihail Gheorghiu, după ce se arată că el este dotal și se prevede că prețul vânzării se primește de către Gheorghe Lăzăreanu, constituitorul dotei, se stipulează că soții vânzătorii precum și Gheorghe Lăzăreanu „garantează pe viitor cu averea lor personală, în mod solidar, orice pretențiune de orice fel s'ar ivi asupra imobilului vândut”.

Având în vedere că din interpretarea cu bună credință a acestei convențiuni, în felul în care a fost concepută de părți, reese că aceștia nu pot fi considerați garanți pentru orice fel de evicțiune, afară de aceia care ar rezulta din exercițiului acțiunii revocatorii, derivând din dotalitate; acțiune al cărei exercițiu se află de altfel la dispoziția lor și că această soluțiune este indicată de faptul arătării în act a dotalității imobilului, a prezenței în actul de vânzare a constituitorului dotei, unită cu stipulația de garanție sus arătată, convențiunea părților rezolvând speța, nu stipulațiunile dreptului comun, art. 1.255 cod civ.

Că deci, interpretarea logică și cu bună credință a voinței părților fiind aceia a răspunderilor și pentru evicțiunea rezultând din dotalitate, atât soțul Alexandru Demetrescu (de Sylva), constituitorul dotei-garant Gheorghe Lăzăreanu, cât și soția Victoria Demetrescu (cu restrângerea arătată), urmează a răspunde de urmările anulării actului față de acțizitorii succesivi, în proporție cu prejudiciul suferit.

Având în vedere că întru cât cererea de chemare în garanție făcută de Societatea „Steaua României” a fost admisă principal, cererea reconvențională urmează a fi respinsă ca fără interes.

Că, de asemenea urmează a fi respinsă fără interes și cererea de chemare în garanție, făcută de Banca Marmorosch Blank S. A., în contra soților Alexandru și Victoria Demetrescu și Gheorghe Lăzăreanu, Lucia Gheorghiu, întru cât cererea îndreptată de Ioan Codreanu în contra Băncii nu a fost admisă.

Având în vedere că cheltuielile de judecată față de cele mai sus expuse urmează a fi compensate.

Văzând că d-l Președinte a rămas la osebita sa opiniune Tribunalul, în majoritate;

Pentru aceste motive, redactate de d-l Judecător H. Zamfirescu, Trib. admite acțiunea făcută de Alexandru Demetrescu (de Sylva), domiciliat în București, str. Ștefan Mihăileanu No. 24, în calitate de soț dotal, prin petițiunea înreg. la No. 22.880 din 1927, în contra părților: Lucia Gheorghiu, domiciliată în București str. Carol Davila No. 40, Ioan S. Codreanu, avocat, domiciliat în București str. Artei No. 5, Bertha Beatrice Goldenberg și Adolf Avram Goldenberg ca soț pentru autorizare, domiciliați la Paris str. Bleue No. 3 (Arondisment IX), Societatea Română de Asigurări „Steaua României” cu sediul în București b-dul Elisabeta No. 10, prin reprezentanții săi legali.

Anulează actul de vânzare-cumpărare autentificat la No. 15.896 din 1920 și transcris la No. 6.588 din 1920, de către Tribunalul Ilfov Secția Notariat, personal și ca soț pentru autorizare și Lucia N. Gheorghiu și Mihail Gheorghiu ca soț pentru autorizare și prin consecință:

Anulează ordonanța de adjudecare No. 6.052 din 1922 a Tribunalului Ilfov Secția Notariat transcrisă la No. 12.709 din 1922 prin care s'a adjudecat asupra lui Ioan S. Codreanu, imobilul din București str. Profetului No. 20, actul de vânzare autentificat la No. 9.088 din 1924 de Trib. Ilfov Secția Notariat, intervenit între Ioan S. Codreanu și Bertha Beatrice Goldenberg și Adolf Avram Goldenberg ca soț pentru autorizare, actul de vânzare-cumpărare autentificat la No. 15.086 și transcris la No. 6.645 din 1927 intervenit între Bertha Beatrice Goldenberg și Adolf Avram Goldenberg ca soț pentru autorizare și Societatea Română de Asigurări „Steaua României” și deci obligă pe Societatea Română de

Asigurări „Steaua României” să delase în plină proprietate și posesiune Victoriei Al. Demetrescu imobilul dotal, situat în București str. Profetului No. 20.

Admite în parte cererea de chemare în garanție făcută de Societatea Română de Asigurări „Steaua României” prin petiția înregistrată la No. 27.595 din 1927 și

Obligă pe Bertha Beatrice Goldenberg și soțul pentru autorizare, să plătească sus numitei Societății, suma de 2.067.000 (două milioane șase zeci și șapte mii lei).

Admite în parte cererea de chemare în garanție făcută de Bertha Beatrice Goldenberg cu autorizația soțului său Adolf Avram Goldenberg prin petiția înregistrată la No. 29.169 din 1927 și

Obligă pe Ioan S. Codreanu domiciliat în București str. Artei 5, să plătească numitei petiționare, suma de lei 2.067.000 (două milioane șase zeci și șapte mii).

Admite în parte cererea de chemare în garanție, făcută de Ioan S. Codreanu, prin petiția înregistrată la No. 32.166 din 1927 și

Obligă pe Lucia Gheorghiu, văduvă, să plătească numitului suma de 2.067.000 (două milioane șase zeci și șapte mii) lei.

Admite în parte cererea de chemare în garanție făcută de Lucia Gheorghiu, văduvă, domiciliată în București str. Carol Davila No. 40, prin petiția înregistrată la No. 9.674 din 1928 în contra lui Alexandru Demetrescu (de Sylva), Gheorghe Lăzăreanu și Victoria Al. Demetrescu Silva pe care îl obligă să-i plătească în mod solidar suma de 2.067.000 (două milioane șase zeci și șapte mii) lei, obligațiune ce nu se va putea executa în ce privește pe Victoria Demetrescu (de Sylva) de cât asupra bunurilor sale parafernale.

Respinge cererea reconvențională făcută de Societatea Română de Asigurări „Steaua României” prin petiția înregistrată la No. 27.594 din 1927, contra d-ilor Victoria Demetrescu și Alexandru Demetrescu personal și ca soț pentru autorizare și ca soț dotal.

Respinge ca fără interes cererea de chemare în garanție făcută de Banca Marmoroșch Blank et comp., prin petiția înregistrată la No. 36775 din 1927 în contra d-ilor Victoria Demetrescu, Al. Demetrescu (de Sylva) personal și ca soț pentru autorizare, Gheorghe Al. Lăzăreanu și Lucia Gheorghiu.

Compensează chelnelile de judecată.

Cu apel.

(ss) V. Popovici, H. Zamfirescu,

Grefier, (ss) P. Georgescu

OPINIE

Subsemnatul, Ștefan Stoenescu, Președintele complectului de judecată îmi mențin părerea cuprinsă în opinia formulată cu ocaziunea declarării divergenței și socotesc pentru — motivele acolo arătate — că cererile reconvenționale și de chemare în garanție îndreptate contra d-nei Demetrescu (de Sylva) nu pot fi primite, iar cererile de chemare în garanție formulate contra d-ilor Alex. Demetrescu (de Sylva) și Gh. Lăzureanu trebuie a fi admise numai în parte și deci ca consecință a anulării actului de înstrăinare, autentificat de Trib. Ilfov Secția Notariat la No. 13.896, transcris la No. 6.588 din 1920 și a celorlalte acte subsecvente și a reintrării imobilului în patrimoniul soților Demetrescu (de Sylva) — care a făcut obiectul acestei vânzări — să fie obligați numai la plata prețului primit și în felul cum a fost primit, adică la plata sumei de lei 450.000 în efecte rentă de Stat 5%.

(ss) Stoenescu.

OPINIUNE

Principial femeia măritată nu se poate lega prin convențiuni decât numai în modurile arătate de lege, iar în ipoteza în care i se încuvințează puțința să exercite acțiunea în

resciziune nu poate fi obligată să restituie ceia ce a primit de cât numai dacă se face dovada de cel ce pretinde acest lucru că i-a profitat ceia ce i s'a dat.

Cu aceleași norme se rezolvă și situația când femeia măritată înstrăinează imobilul dotal fără observarea regulilor prescrise în lege.

În această privință dacă se poate stabili că prețul ce i s'a plătit i-a profitat, va putea fi obligată să-l restituie după cum de asemenea va putea fi obligată să plătească și daune interese în cazul în care va fi stipulat în act că garantează pentru totalitate. În acest din urmă caz, însă obligațiunea de garanție trebuie exprimată „interminis” adică în termeni precisi fără posibilitate de dubiu.

Sub această față examinând actul în discuție, el nu cuprinde o asemenea clauză și prin urmare în concordanță cu cele mai sus arătate, chemată în garanție și pârâta în cererea reconvențională, d-na Demetrescu de Sylva, nu poate fi ținută de nici un fel de obligație față de pârâți, cu atât mai mult cu cât nici nu s'a făcut dovada că ar avea avere parafernală, avere asupra căreia numai s'ar fi putut valorifica în ambele situații pretențiunile părților.

Tot astfel, este constant, în drept că vânzătorul are față de cumpărător două feluri de obligațiuni: una de drept în virtutea căreia în caz de evicțiune este ținut să răspundă față de cumpărător de restituirea prețului de vânzare și o alta de fapt, în virtutea căreia în afară de restituirea prețului vânzării mai poate fi ținut să răspundă și de daune interese dacă în ceea ce privește prima obligațiune, vânzătorul nu poate fi exonerat de cât numai atunci când vânzarea ar fi avut un caracter aleatoriu sau s'ar fi făcut pe riscul și pericolul cumpărătorului; cea de a doua obligațiune însă este susceptibilă de variațiuni și ca atare, ea poate fi când mărită, când micșorată, sau chiar anihilată prin stipulațiuni exprese. Deci din acest punct de vedere nu se poate face abstracție de intenția comună a părților contractante, care sub acest raport are să fixeze natura și întinderea obligațiunii de răspunderea vânzătorului.

În această ordine de idei doctrina și jurisprudența sunt fixate în sensul că, orice clauză de sens general, nu adaugă nimic la garanția de drept statornicită de lege și că vânzătorul nu poate fi socotit ca garant nici măcar pentru faptul său personal când cumpărătorul cunoștea de mai înainte răul sau viciul care infecta bunul vândut — această împrejurare fiind considerată ca o stipulațiune de negaranție dedusă din voința tacită a părților.

Logica și consecința în principiu impun deci, că ori de câteori un bun vândut este pătat de un viciu special, cunoscut nu importă prin ce mijloace — de cumpărători, vânzătorul în caz de evicțiune, este exonerat de obligațiunea de a răspunde de daune — și această obligațiune nu reînvie decât numai dacă în actul de vânzare, se stipulează în mod precis și clar, fără nici o posibilitate de dubiu, că totuși înțelege să răspundă pentru evicțiunea întâmplată din cauza aceluși viciu.

Paralel cu aceste principii comune oricărei vânzări în materie dotală, legiuitorul în art. 1255 cod. civ. a fixat împrejurarea răspunderii de daune interese, a soțului care cere revocarea înstrăinării bunului dotal și le socotește ca datorite numai atunci când n'ar fi declarat în act că imobilul vândut este dotal.

Prin urmare este suficient ca o asemenea declarațiune să fi fost făcută pentru ca soțul dotal să nu mai fie ținut răspunzător, în caz de revocare a vânzării, de altceva decât numai de restituirea prețului. Ca consecință logică deci dacă în actul de înstrăinare s'a arătat că bunul ce se vinde este dotal și în același act apoi se stipulează și o clauză de garanție, această clauză de garanție nu-și produce efectul de cât numai dacă se arată în mod precis și clar, că se garan-

tează dotalitatea imobilului vândut, căci altfel ea nu poate fi socotită decât ca o clauză banală, considerată în general de natură să garanteze numai existența dreptului de proprietate în persoana vânzătorilor.

În lumina acestor principii clauza de garanție existentă în actul de discuție, interpretată chiar fără prejudecată protecției ce se acordă averii dotale și încă nu poate primi sensul și înțelesul ce se dă de părâți.

Într-adevăr, după ce în actul de vânzare intervenit între soții Demetrescu Sylva și d-na Lucia Gheorghiu, autentificat la no. 13896 din 1920, se vorbește de o ipotecă ce grevează imobilul vândut și către sfârșitul actului la punctul 4, următoarea clauză: „Subsemnații vânzători precum și subsemnatul G. Al. Lăzărescu declarăm că asupra imobilului vândut nu există alte sarcini decât cea specificată mai sus, nici proces de revendicare, evicțiune etc. — garantând pe viitor cu averea noastră personală în mod solidar, orice pretențiuni de orice fel s'ar ridica asupra acestui imobil”.

Care a putut fi preocuparea părților redactând această clauză?

Desigur, numai existența dreptului de proprietate întreg și neștirbit în persoana vânzătorilor.

Ar fi putut fi și o preocupare de un vițiu grav care ar fi infectat acest drept de proprietate? Desigur că nu — căci ce i-ar fi împiedicat să menționeze și acel vițiu după cuvintele „revendicare și evicțiune”.

Dacă dotalitatea ar fi intrat în socotina părților, nu ca o obsesiune cum se lasă a se înțelege de părâți, ci numai ca o ușoară grijă, desigur că ar fi spus-o. Din contră citindu-se actul în întregime să rămână cu impresia că părțile u'au dat nici un fel de importanță acestei însușiri de dotalitatea imobilului vândut și este foarte firesc că lucrurile să se fi petrecut astfel, căci să nu se uite că la epoca când se făcea această vânzare — 1920 — stăpâna psihoza speculațiunii asupra imobilelor care ducea la îmbogățiri peste noapte și verificarea unor asemenea însușiri scăpau chiar oamenilor de specialitate necum celor neinițiați în știința dreptului.

Ori, dacă este astfel și normele doctrinare și jurisprudențiale, fiind în sensul că, în asemenea ipoteze trebuie stipulațiuni care să arate în mod explicit că se garantează vițiu care infectează bunul vândut, desigur că, clauza de mai sus redijată ca orice clauză de stil în termeni generici, nu poate fi de natură să ducă la răspunderea de daune a reclamantilor, soții Dumitrescu sau a garantului Lăzureanu, cum se susține de părâți.

În aceeași ordine de idei și cea de a doua parte a susținerilor părților și anume că, garanția de răspundere integrală a reclamantilor și a garantului, ar rezulta în mod implicit, potrivit art. 1312 cod. civ. și din felul cum este redactată clauza în chestiune, în partea ei finală, unde se spune că se garantează pe viitor orice pretențiune de orice fel, fără să se arate precis îndatoririle ce înțeleg vânzătorii a-și lua asupra-le, deasemenea o socotim neîntemeiată pentru că, în prim rând nu se vede cum se poate susține, că numai din simplul fapt că se introduce *ideia răspunderii* de viitor într-o clauză prin care se garantează la prezent numai clauze curente și banale, ar cuprinde în mod implicit și alte cauze curente și banale, cu totul diferite și de naturi speciale cum este garanția de dotalitate, când în pură logică, dar mai cu seamă în logica juridică, lărgirea sferei de garanție, redactată în mod generic și după anumite cauze deja enunțate, nu poate cuprinde decât cauze similare cu acelea arătate și nici de cum cauze a căror însușire impun o mențiune precisă și determinată și în al doilea rând, pentru că în speță, găsindu-ne în materie dotală unde soțul și ca atare și garantul este apărât de lege de orice răspundere de daune când a făcut declarațiune în act că imobilul ce vinde este dotal, aplicațiunea art. 1312 cod. civil, cum pretind părâții, se introduce

contra lor, de oarece față de această declarațiune făcută în act și de principiile ce guvernează această materie, ar fi trebuit să se arate pentru ca să se poată zice că ne găsim în cadrul de aplicațiune al articolului citat — că vânzătorii și garantul înțeleg să se îndatoreze și la răspunderea de daune, în caz de revocarea vânzării. Ori, nelucându-se o asemenea declarațiune nu se poate pretinde că totuși pot fi înținuți să răspundă așa cum pretind părâții.

Tot astfel se înlătură și pretenția părților dedusă din principiul că în orice caz vânzătorii nu s'ar putea susține de a răspunde de evicțiune, atunci când aceștia ar rezulta dintr'un fapt personal al lor, căci în speță nu este vorba de o vânzare valabilă, ci de o vânzare anulabilă „ex lege”, care dintr'o considerațiune de înaltă ordine socială protegește femeea măritată sub regimul dotal.

Așa fiind și lămurindu-se și pretențiunea părților că, clauza în chestiune are totuși un rost și poate fi urmată de un efect, socotim pentru toate aceste considerațiuni că pronunțându-se anularea vânzării care face obiectul actului autentificat de Trib. Ilfov secția Notariat la no. 13896 din 1920 și reintrarea imobilului în patrimoniul soților Demetrescu de Sylva, reclamantul Dumitrescu de Sylva și garantul Gheorghie Lăzărescu nu pot fi obligați la altceva de cât numai la restituirea sumei primită drept preț al vânzării și sub forma sub care a primit-o, declarațiune pe care de altfel au și făcut-o în instanță atât oral cât și prin concluziuni scrise depuse la dosar.

Președinte, (ss) S. Stoescu.

RECTIFICARE

In Necrologul, privitor la „Inmormântarea Procurorului General Alexandru Ballan dela Curtea de apel Brașov”, — publicat în Curierul Judiciar No. 33 din 9 Octombrie a. c., printr'o eroare de paginație s'a publicat cuvintele: „Indurerată familie, Intristată adunare”, cu 15 rânduri mai sus, în loc de a fi inserate la începutul cuvântărei d-lui Procuror C. Vulpescu, eroare, ce desigur, s'a observat și îndreptat de cititorii noștri.

NOTA RED.

A apărut:

CURS DE DREPT CONSTITUȚIONAL. de D. G. Alecsianu, profesor de drept public la universitatea din Cernăuți. Lei 140.

STATUTELE FUNȚIONARILOR PUBLICI de Jean H. Vermeulen, Conferențiar de drept public la Facultatea de drept din București. Prețul 200 lei.

S'a pus sub presă și va apare curând:

CODUL PROFESIONAL AL AVOCATULUI adnotat și comentat de D. Al. Lascarov Moldovanu, avocat și literat.

Cuprizând:

Comentariul complex al legii pentru organizarea corpului de avocații, regulamentul casei de pensiuni legea timbrului de pledoarii, tariful minimal și un bogat index alfabetic.